

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice šte. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna petivrstna (šestina „Domoljubove“ širine 34 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Čekovni promet poštno-hranilničnega urada šte. 824.797.

Štev. 10.

V Ljubljani, dne 8. marca 1906.

Leto XIX.

Kmetijski tečaji.

Nismo mi krivi, da je beseda tako nerodna. Kdo more razumeti, kaj je kmetijski tečaj? Nerazsodno je prevedena latinska beseda kurz, ki pomenja v tem slučaju prav za prav vrsto. Namestu kmetijski tečaj bi bilo pač umljivejše reči vrsta kmetijskih predavanj, ali kratka kmetijska šola, da bi vsaj pošten, hrščen človek vedel, za kaj se gre.

Zapicali smo že, da kmetijski potovalni učitelji z enim predavanjem imajo kaj uspehov. Za eno uro kmetijskega predavanja ni vredno hoditi iz mesta in vleči zato plačo; zlasti tam ne, kjer ljudje sami še niso vzbujeni za kmetijski napredek. In takih krajev je pri nas še obilo. Zato je pa edino pametno, da se napravi po posameznih krajih v pozimskem času kratka kmetijska šola, kamor morajo vsi, ki se zanimajo za kmetijstvo; kmečki fantje, ki so že šoli odrastli, gospodarji, pa tudi gospodinjice.

Zadnji čas so potovalni kmetijski učitelji na Štajerskem poizkusili s takimi kratkimi šolami po par krajih, sicer s precej dobrim uspehom. To se vzdrnilo tudi kranjske, za kar jih

moramo pohvaliti. Pravzaprav je gibčni mlekarški nadzornik Legvart to izprevidel. In pred štirinajstimi dnevi se je končala prva taka kratka kmetijska šola v Selcih. Tam so ljudje zato! V dolini, kjer je sedem far in krog 8000 ljudi, so tri posojilnice, šest mlekarških zadrug, dve kmetijski zadrugi in ena sodarska zadruga, ki je o pravem času posegla vmes, da je rešila važni sodarski domači obrt. Ljudje berejo radi; duh napredka živi v njih.

Kmetijska šola je trajala štiri dni. Okrajni šolski svet jo je dovolil v šoli, v največji šolski sobi. Zjutraj je bil poduk tri ure, popoldne dve: prvi dan o živinoreji, drugi o kmetijstvu, tretji o mlekarstvu in četrti o živinozdravništvu. Soba je bila nabito polna; napeto so poslušali veliki šolarji in šolarice; zanimanje je bilo toliko, da so si nekatere reči celo ženske zapisovale. Enoglasna sodba vseh navzočih je bila, da je taka reč potrebna in zelo koristna. Po dve uri daleč so prihajali ljudje v šolo.

Brez ovinkov moramo mi ta prvi pojav pametnega kmetijskega poduka med nami pohvaliti. Ker se nam pa gre za to, da ne ostane samo pri enem poizkusu, marveč da se to po celi deželi razumno uredi, hočemo

odkrito povedati, česa je treba pri teh šolah:

1. Najprej je potrebno, da se take šole ne prepuste prosti volji potovalnih učiteljev. Zato mora njihovo uredbo vzeti v roke deželna. Na deželni odbor naj prihajajo oglasila zanje in odbor naj vse potrebno pripravi s pomočjo vlade, kmetijske družbe in zadružne zveze. Potovalni učitelji imajo seveda priložnost osebno nagovarjati in priporočati take šole, toda ljudje morajo vedeti, kam naj se obrnejo. Pri nas je s temi ljudmi ta križ, da so sami liberalci, seveda pred vsem zato, ker imajo dozdej še liberalne gospodarje.

2. Kmetijske šole se morajo uspešno prirediti le tam, kjer so ljudje že nekoliko organizirani, in so po društvih in zadrugah že dobili zmisel za napredek. Zlasti tam, kjer so krepka izobraževalna društva, se lahko izpelje tem lažje, ker imajo taka društva marsikje svoje dvorane in svojo knjižnico.

3. Pri nobeni taki kmetijski šoli se ne sme pozabiti na zadružništvo. Naši kmetijski potovalni učitelji so v tem oziru v nekakšnem zakletem risu. Zadružna zveza jim je trn v peti. V tem oziru jim je treba naviti uro, da bo prav šla. Legvart se mora zavesti, da na Kranjskem po kmetih

ne sme brez kazni ciljati na štajersko celjsko zvezo. Umevati pa morajo vsi skupaj s Pircem vred, da brez združništva ni mogoče misliti pravega kmetijskega napredka.

4. Pri predavanjih je treba ljudi opozarjati na knjige o kmetijstvu, ki jih je izdala družba sv. Mohorja; povedati jim je treba, kaj naj bero, da si obnove sami doma, kar so slišali. Mohorjeve družbe GospodarSKI nauki se lahko tako osnujejo, da bi imeli ljudje pri predavanjih te bukve v rokah. Vsaka taka šola mora zapustiti vsaj to vidno sled, da bo vsak poslušavec doma zbral kmetijsko knjižnico.

5. Z vsakim predavanjem mora biti združen razgovor, pri katerem ljudje lahko vprašajo, kar jim je nejasnega in kje je količkaj mogoče tudi praktični poizkusi.

Za letos ne bo več kaj s takimi šolami, ker je zima že pri koncu. Za prihodnjo zimo pa na delo. Domoljub bo v tem oziru storil svojo dolžnost.

Nova angleška vlada in alkohol.

Dosedanja angleška vlada, po angleško konsekvativna, pri nas bi se reklo liberalna, je bila z ministrom Balfourjem vred podpora alkoholnega kapitala. Še eno postavo (Licensing Bill) je bila sklenila, da zavaruje alkoholni kapital, preden ga potarejo spremenjene življenske navade ljudstva.

Pri zadnjih volitvah pa so zmagali liberalci, ki pa niso nič podobni liberalcem avstrijskim, z pomočjo delavcev in katoličanov. Med novimi ministri se štirje abstinente in med poslanci je vsaj 96 abstinentsov. (Pri nas pa se je pisalo, da možje, ki nastopajo v javnosti, si pač smeje privoščiti včas kupice vina. Pač smeje, še lepši izgled pa bi dajali ravno taki kot abstinente).

Zlasti novi minister John Burns ki je bil delavec, in se še nosi in zaveda kot delavec, katerem ste brali, kako svojo ženo ljubi, je abinent celo življenje, in sicer radikalen abinent. 31. okt. 1904 je na shodu delavce pozival, naj pustijo pitje. Med drugim je rekel: „Alkohol vse onesnaži. Česar ne podjarmi, to oslabi, česar hitro ne konča, to uničuje polagoma. Za posameznike je alkohol zlobna bolezen, za družbo je kuga, za narode samomorna zapreka vsacega napredka. Pitje je že desti slaba reč za bogate, debrorejene ljudi; vendar ti lahko popravijo s požirkom in dobro hrano, kar jim je alkohol pokvaril

na zdravju in moči. Delavca, ki si z rokami kruh služi, pa uničuje trde dele, kar mu ostane moči, vzame mu je še alkohol, in nima časa, da bi se mu telo odpočilo, in ne hrane, da bi se moči vrnilo.“

„Zmerno pitje pomeni zgubo časa, denarja in zdravja. Nezumno pitje je neumnost in zapravljivost in razdjanje.“

Pa ni neumen in prismojen ta John Burns, sicer ne bi bil iz delavca postal minister.

Političen pregled.

Državni zbor.

V minulem tednu ni bilo skupnih sej v državnem zboru. Ko je namreč Gavč predložil 19. februarja volivno preosnovo, je dal poslancem nekoliko odmora, da si trezno in natančno premislijo to velevažno zadevo, ki bo prišla v kratkem zopet pred parlament. Med tem se seveda posvetujejo odseki o zadevah, ki jim jih je odkazal ministerski predsednik.

Trgovinske pogodbe.

Dne 22. februarja je poslanska zbornica pričela razpravo o trgovinskih pogodbah z Italijo, Belgijo in Rusijo. Te pogodbe potujejo s 1. marcem, ki je torej velevažen dan za našo, pa tudi za omenjene države. Med tem, ko je ogerski parlament odpovedal svoje službo, si je avstrijski nekoliko opomogel, da more za silo vršiti svoje dolžnost, pa tudi uporabiti svoje ustavne pravice. Žal, da so te pravice glede trgovinskih pogodb jako malenkostne, ko ima vlada sama male dane popolno svobodo pri sklepanju pogodbe in se ne ozira mnoge na želje parlamentovo. Dalje je treba premisliti, da vsaka država brani svoje koristi in da je vsaka trgovinska pogodba nekaj kompromis, po katerem mora jedna država ravno toliko dati kolikor ona od nje prejme. Pogodba z Italijo. Avstrijski parlament je lani soglasno sklenil, da mora iz pogodbe z Italijo izginiti znana vinska klavzula, po kateri je bila naložena precejšnja carina na uvoz italijanskih vin. Posledica temu je bila, da so italijanska vina preplavila avstrijske dežele, vsled česar so bili znatno oškodovani naši vinoredni kraji osebno Dalmacija, Istra in Tirolska. Po novi carinski pogodbi z Italijo se bo temu odpomoglo stem, da se je zvišala carina italijanskega vina od 7 K 62 vin. na 60 K. To pa je Italije zate zadovoljilo, ker je na drugi strani naša zbornica zahtevala prost uvoz za južne sadje, za cvetlice, za orehe in olje. Temu so se seveda zopet upirali poslanci iz Dalmacije, katera je s tem močno udarjena. Osa proizvaja iste pridelke, a jih ne bo mogla postaviti na avstrijski trg za isto ceno, kot jih bo postavil lahko laški trgovec. Na drugi strani pa je za Avstrijo zopet velika pridobitev, ker ima po novi pogodbi za les in žaganice prost uvoz v Italijo. In lesa se izvozi iz naše države v Italijo na leto za 50 milijonov kron. Nasprotno pa so Italijani zahtevali carino za konje. Doslej so izvažali konje v Italijo brez carine. V bo-

doče bode Italija pobirala 25 do 40 lir celine od konja. Skupni izvoz naše države v Italijo se ceni na 150 milijonov kron, uvoz Italije v našo državo pa nekaj nad 100 milijonov kron. Za pogodbo z Italijo so se ravnavali novo carinsko pogodbo z Belgijo, ki je pa zelo majhnega pomena in je zato zbornica kar brez razprave odobrila. Po novi pogodbi z Rusijo, ki v obliki ni nepovoljna, je zvišana carina na ruznicico, deteljno seme, hmelj, konje in rutnino. Zato pa je zvišala Rusija carino avstrijski les. Zbornica je vse tri pogodbe odobrila.

Poslanec Povše o pogodbi z Italijo.

Naš poslanec Povše, ki kot poljedelski večak in član carinskega odseka dobro pozna trgovinske pogodbe, je v svojem govoru, ki ga je imel ob tej priliki, naštev prednosti in hibe trgovinske pogodbe z Italijo. Obžaluje, da bode zopet Dalmacija oškodovana glede južnega sadja in olja. Nevelj dalmatinskih tovarišev je torej povsem neravna. Toda pomisliti je treba, da v bodoče odpade nesrečna vinska klavzula, ki je vekom 14 let napravila ogromne škode avstrijskim vinorejcem osebno v južnih pokrajinah. Tej nesreči se je pridružila še trtna uš, ki je uničila vinograde in mnoge stotisoče marke rednega premoženja. Nasprotno pa moramo za zadovoljstvom naglašati, da bode tudi bodoče mogoče les in žaganice brez carine uvažati v Italijo. Ta dolžba je toliko pomena za planinske dežele in tudi Kranjsko, da glasujemo za pogodbo. Vlada pa naj na drug način povrne škodo Dalmaciji. Zgradimo naj pristanišča, železnice in izdatno podpirajmo poljedelstvo. Na ta način more vlada zopet pridobiti zaupanje Dalmatincev.

Glasovi o volivni preosnovi.

Zadnjič smo podali obširno poročilo o volivni preosnovi, kakoršno je predložil 19. minulega meseca ministerski predsednik baron Gavč v avstrijskem parlamentu. Zanimivo je čitati, kako sodijo o njej različni narodi in kako so ž njo zadovoljne posamezne stranke. Zato navedimo par mnenj. Kakor malone vse stranke soglašajo o tem, da je bila volivna preosnova potrebna, tako se na drugi strani vse stranke pritrjujejo, da število poslancev ni prav razdeljeno med posamezne narode in da so volivni okraji avstrijski sestavljeni. In to je resnica, kajti tudi mi Slovenci naj bi na Štajerskem in Koroškem plačali račun za nemško ljudstvo. Ministerski predsednik Gavč pa sam naglašal v svojem govoru, da je vlada stališče glede splošne in enake volivne pravice nepremakljivo, volivne okraje pa morajo edsek izpremeniti po svoji previdnosti. Najbolj se pritožujejo proti volivni preosnovi poleg Poljakov Nemci, ki imajo za to najmanj vzroka. Nemci tvorijo komaj tretjino avstrijskega prebivalstva, a dobé od vse poslanskih mest skoro polovico. In to imajo nujejo „krivico“ to opisujejo kot „zatiranje“ dasi jim dosedanji načrt ohrani dosedanje število poslancev. Za kranjske Nemce hoče svoje poslance. Kakšna predrznost. Če bi niso povsem zadovoljni z volivno preosnovi, ker se češki volivni okraji mnogo več

od nemških. Tudi jim ne ugaja, da so mnoga mesta ločena od kmetijskih občin. Poleg veleposestnikov so najmanj zadovoljni Poljaki. Prvič izgube nekaj poslaniških mest, drugič se boje, da se razbije poljski klub v več strank Rusini so vobče zadovoljni. Nezadovoljni pa so z volivnimi okraji, ker pride na 73 tisoč poljskih duš 1 poslanec, med tem ko pride šele na 112 tisoč rusinskih duš 1 poslanec.

Volivna preosnova in volivci na Kranjskem.

Po vladni volivni preosnovi bo na Kranjskem 109 tisoč 900 volivcev. — Na posamezne okraje pride: 1. Mestna občina Ljubljana, prebivalcev 35 tisoč 600 — volivcev 6 tisoč 500 2. okraj: Politični okraj Postojnski in sodni okraj Lož, prebivalcev 50 tisoč — volivcev 12 tisoč 400 3. okraj: Politični okraj Kočevje in sodni okraj Žužemburg, prebivalcev 52 tisoč 100 — volivcev 10 tisoč 100. 4. okraj: Sodni okraj Krško, Kostanjevica, Mokronog in Trebnje, prebivalcev 54 tisoč 100 — volivcev 11 tisoč 900. 5. okraj: Sodni okraj Kranj in Škofja Loka, prebivalcev 45 tisoč 900 — volivcev 10 tisoč 400. 6. okraj: Sodni okraj Ljubljana (okolica) prebivalcev 44 tisoč 600 — volivcev 9 tisoč 600. 7. okraj: Politični okraj Litija in sodni okraj Radeče, prebivalcev 44 tisoč 800 — volivcev 10 tisoč 100. 8. okraj: Sodni okraj Idrija, Logatec, Crknica in Vrhnika, prebivalcev 47 tisoč 100 — volivcev 10 tisoč 300. 9. okraj: Politični okraj Radovljica in sodni okraj Trzin, prebivalcev 36 tisoč 300 — volivcev 9 tisoč 100. 10. okraj: Politični okraj Kamnik, prebivalcev 40 tisoč — volivcev 9 tisoč. 11. okraj: Sodni okraj Rndolovo, Crnomelj in Metlika, prebivalcev 54 tisoč — volivcev 10 tisoč 600.

Proti nerazrušljivosti katoliškega zakona.

V Avstriji se je zadnje mesece osnoval odbor katoliški cerkvi sovražnih ljudi, ki so začeli strastno gonjo proti nerazrušljivosti zakona. Ti ljudje, socialni demokrati pomešani z nemškimi narodnjaki, so izjavili klic, ki slove: Someščani! Med vsemi državami na svetu ima Avstrija najbolj narodnjaško postavo o zakonu. Zbrale se je na tisoče katoličanov, ki zahtevajo preosnovo katoliškega zakona. Zahtevamo, le kar je uvedeno že po vseh kulturnih državah namreč da zopet lahko sklenejo zakon ločeni katoličanov. Nabrli so že 600 tisoč podpisov za svoje zahtevo, katere so poslali na ministerstvo. Jasno je, da tega katoličani ne morejo mirno gledati in so izbrali poseben odbor, ki je začel razpeščitjati pole za podpise, ki se potem pošiljejo na ministra. Če so govorili sovražniki cerkve, naj govore še katoličani in govore naj tako, da se bo bližalo daleč.

Absolutizem na Ogerskem.

Fejervari je bil zopet pri vladarju. O nastavljanju poročajo, da nameravajo zdaj nastopiti z najostrejšimi sredstvi, ker se državni uradniki odpovedali pokorščino in ker nekateri hujskajo narod naj ne pošlje svojih sinov na vojaški nabor. Vlada namerava pred vsem nastopiti proti nepokornim uradnikom. Za zdaj nameravajo še izvesti s silo

novačenja, ker upajo, da bo večina vojaščini podvrženih mladeničev prišla sama k naboru. Novih volitev ne nameravajo razpisati, dokler ne nastanejo zopet redne razmere. Pod kakimi pogoji pa vladar ne odobri vlade, ki bi ne stala na načelih pogodbe iz l. 1867. Neki ogrski politik je izdal na svoje volivce odprto pismo, v katerem naglašja, da je med kraljem in narodom sporazum nemogoč, ker ni sporazumljenja zaradi temeljnih državno-pravnih zakonov. In ta upa na končne zmage. Minister Kroštofi je izdal naredbo, s katero zabranjuje za celo Ogersko in Reko prodajanje časopisov na ulici. Stem je ostalo brez kruha na stotine prodajalcev časopisov. Casopisi se sedaj na Ogerskem smejo prodajati samo v prodajalnicah.

Spor s Srbijo končan.

Trgovinska pogodba s Srbijo je potekla s 1. marcem. Namesto, da bi naša vlada s Srbijo sklenila novo pogodbo se je rajši z njo sprla. O tem sporu smo že parkrat poročali in smo tudi povedali, kakšnega pomena je pogodba za avstrijske živinorejce. Pred kratkem so pa došla poročila, da so se v avstrijskem ministerstvu za zunanje zadeve posvetovali avstrijski in srbski pooblaščenca začasni trgovinski pogodbi med Avstro-Ogerske in Srbijo, ki bo veljala najbrže dva meseca. Dokler ne bo sklenjena nova trgovinska pogodba, ostanejo v veljavi časna določila.

Verska vojska na Francoskem.

Zapisovanje cerkvenega premoženja povzročja na Francoskem še vedno velike razburjenje. Katoličani burno ugovarjajo. Naravnost zgražati se moramo, kako postopa besna neverška in socialistična sedrga pri „kulturnem delu“, ko zapisuje cerkveno premoženje. V neko cerkev je vdrla brezverska tolpa, kjer so oropali in razrušili vse, kar jim je prišlo pod roke. Z ničvrednimi ženskami so posedli izpovednice in vzprizarjali nečuvne grdobije. Celo listi najzagrizenejših cerkvenih nasprotnikov obsejajo surovi nastop brezverske sedrge. Iz več krajev prihajajo še vedno poročila o uporih. Kmečke katoliško prebivalstvo straži cerkve z vilami in drugim orožjem oboroženo. Poročajo, da so zapovedali orožnikom in vojakom z dinamitom razstreliti cerkvena vrata, kjer bi drugače ne inogli priti v cerkev. Toda ni še konec tega nečuvnega početja. Zapisovanje se bo vršilo še naprej in bo končno šele 15. marca. Zapisovanje se bo izvršilo še v 32 tisoč francoskih cerkvah. Nestrapno pričakujejo francoski katoličani preglasitve iz vršilnih določil in papeževih navodil. Papež opominja katoličane, naj pozabijo na vsa politična medsebojna nasprotstva, naj se združijo v obrambo cerkve in naj pričakujejo potrpežljivo ure, ko jih pezove na skupne uspešno delo. Francoski škofje se snidejo vsled teh žalostnih razmer, najbrže med 10. in 20. t. m. v Parizu, da se posvetujejo o skupnem nadaljnjem nastopu katoliške cerkve proti francoski vladi.

Rusija.

Car je izdal ukaz, da se snide gosudarstvena дума 10. majnika. V drugem razglasu pa zapoveduje, da ne bodo volitve za dumo po celi državi isti dan in doleča dneve, ob

katerih naj se vrše volitve. Duma bo otverjena s 350 člani. Na grozen način so izvršili socialni demokratje smrtno obsodbo nad višjim gozdarjem Simanovskem na posestvu grofa Platena. Hčerka Simanovskega, s'ara 15 let, je krila očeta z lastnim telesom in več malih otročičev je prosilo kleče milosti za očeta. A otroke so pometali stran in jim umorili očeta. — Car je odklonil vladni predlog, da bi odpravili smrtno kazen. Pamilostiti nameravajo o Veliki noči politične jetnike v Vzhodni Rusiji, ki jih je nad 73 tisoč. O uporih se še vedno poroča. Največ morajo pretrpeti judje, ki so izkoriščali in izžemali ubogo ljudstvo, ki se sedaj maščuje nad njimi, kjerkoli se mere. Moskovski judje so grozne razburjeni. Policija je namreč ukazala, da morajo judovski trgovci v 24 urah zapustiti Moskvo. — V Batumu je ustavilo 10 oboroženih roparjev poštni voz in so oropali 7000 rubljev. Roparji so ušli. — V Harkovu so objeseni v dve oziroma enomesečne ječo neki policijski častnik in 5 tajnih policistov, ker so grdo ravnali z jetniki v preiskovalnem zaporu.

LISTEK.

Pozno a ne prepozno.

Poljski spisal Wladislaw Strowski. Poslovenil F.

IV.

Ko sva prišla v vojašnico, je nesel Janko sem knjigo poročniku in ga prosil, naj mene za par dni opusti službe, ker sem bolehen. Poročnik je prešjno uslišal, ker ima Janka zelo rad.

Šla sva na to ne v sobo med tovariše, ki bi se mi bili rogali in posmehovali, temveč v mesto in najprvo v cerkev. Janko je pokleknil v stranski kapelici pred oltar Matere Božje in pobožno molil. Tudi jaz sem pokleknil a moliti v začetku nisem mogel; preveč mi je stiskala srce žalost in sramota. Ko sem pogledal na oltar in videl sliko Matere Božje, mi je prišla v spomin domača vas in cerkev, kamor sem tako malomarno zahajal. Hud kes se me je lotil in začel sem jokati milo kot otrok — prvič pri vojaki. Dobro da je bil razen Janka v cerkvi samo še stari cerkvenik, ki je brisal po klopeh prah. —

Ko sem se zopet malo potolažil, sem zmolil kratko in prisrčno molitev in nato sva šla z Jankom malo po mestu, da sem mu razložil svoje križe in težave.

Janko me je začel tolažiti s tako zapupnimi in prijaznimi besedami, da se mi je velik kamen odvalil od srca. Prigovarjal mi je, naj se pričnem učiti brati in pisati. Ker zdaj še ni prepozno. Obljubil mi je tudi, da hoče biti moj učitelj.

Kdo je bil tega bolj vesel ko jaz! Še isti večer sva začela s šolo, ki se mi zdaj ne zdi več težavna in mučna kot nekaj.

Učenje je postalo moje najzanimivejše opravilo. Ko pridem z vežbališča ali s straže in osnažim svoje reči, sedem h knjigi in se učim, učim brez prestanka, samo da bi nekoliko nadomestil izgubljeni čas v mladosti.

A že samo to mi je veliko koristilo, da je začel Janko z menoj občevati. Ko so tovariši videli, da je desetnik moj prijatelj, me niso več zbadali in zasmehovali. Ako pa vseeno kdo zaničljivo hoče z menoj ravnati, zadestuje strogi Jankov pogled, da odneha.

Ko bote brali te moje besede, dragi oče, mislite si, da klečim pred vami in da vas s povzdignjenimi rokami prosim, skrbite za brata Franceta, da se bo kaj naučil. Kupite mu knjig in naj ga Marica uči brati in pisati. Jaz sem spoznal še le zdaj, kako silno potrebno je, da se človek v mladosti kaj nauči.

Prosimo Vas tudi, preljubi oče, pomagajte kaj vdovi Lizi kjer le morete in bodite ji naklonjeni, da tako saj nekoliko povrnete materi, kar je sin meni dobrega storil.

Konečno Vas prosim kar najprisrčnejše odpuščanja, če sem Vas v pismu kaj razžalil. Moral sem Vam povedati golo resnico, da bi Vam odprl oči in da bi vsodbudil Franceta, naj se začne učiti v letih, ki so za to najprimernejša.

Tega pisma nisem dal pisati Janku, ker bi bržkotne ne bil hotel vsega napisati, da ne bi Vas kaj žalil, in tudi o sebi, ne bi bil hotel vsega pisati. Hotel pa sem, da bi iz mojega pisma spoznali tudi njega.

Prihodnjega pisma se ne nadejajte tako hitro, ker ne bom prej pisal, dokler se sam ne naučim tolike, da ga bom lastnoročno napisal.

Bodite zdravi, preljubi oče! Podajsem Vam v dubu roko in Vas prosim, da nikar ne bodite za me v skrbeh, ker zdaj mi je dobro, ker hujše stvari sem že prestal.

Marico in Franceta srčno pozdravljam in bratu še posebne naročam, naj se pridno uči. Pozdravim tudi Lizo, Katarino in vse znanke v vasi.

Vaš udani in poslušni sin

Anton.

Ko je Marica končala pismo, sva se ozrla na očeta, ki je sedel na klopi pri peči gledal kot stena in zakrival obraz v roke.

Marica je prisedla k njemu in ga tolažila:

„Nič ne bodite žalostni, očka, saj to je vse že minulo in Anton sam pravi, da mu gre zdaj boljše.“

Oče je samo zamahnil z roke in ni ničesar odgovoril in se začel počasi spravljati v postelj. Marica je skuhala mleka in ga prinesla očetu, ki se je tresel po vsem životu. Nato je vzela iz škrinje molitveno knjižico, pokleknila in molila za večerno molitev lavretanske litanije. Jaz sem glasno odgo-

varjal, oče pa je gledal s postelje take začuden, kot bi hotel vprašati: „Ali sem v domači hiši ali v tuji?“

Še le ko sva odmolila skoraj polovico litanij, je začel tudi oče odgovarjati s tihim glasom: prosi za nas. Po litanijah smo molili še molitev: pod Tvojo pomoč pribežimo — a očetov glas je bil vedno slabši, dokler ni popolnoma utihnil.

Pristopila sva k postelji in videla, da je oče mirno zaspal. „Bog daj, da bi ne bilo nič hudega“, je dejala Marica in tudi midva sva šla nato k počitku.

V.

Pomlad se je zopet povrnila v deželo. Vsepovsodi je bilo dosti dela, opravila in živahnega življenja. Kmetovalci so pričeli delati na polju, pridne gospodinje so imele polne roke opravila krog hiše in po vrtovih.

Tudi naš oče je šel zamišljen in otožen po vsakdanjih opravkih. Pomagal mu je pri tem hlapec, ki smo ga imeli pri hiši, odkar je odšel Anton. Što je pri nas sploh vse po starem, samo s to spremembo, da je Marica vsako nedeljo popoldne kaj na glas brala ali iz kake poučne knjige ali pa iz življenja svetnikov. Oče je vselej pazno poslušal in ni rekel nikdar o tem besedice. Tudi jaz sem že poskušal za silo brati. Oče me k temu sicer ni priganjal, a branil mi tudi nikoli.

Te pomlad je Marica prvič zasedla na vrtu nekaj cvetlic, jaz pa sem izkopal par divjakov in jih posadil blizu hiše.

Pomlad je minila. Dela na polju ni bilo več toliko in ljudje so imeli opravila bolj okrog doma. Oče se je malo razvedril, ker Janko je redno pisal vsakih štirinajst dni materi in omenjal vedno tudi Antona, da je zdrav, da v branju in pisanju dobro napreduje in da bo kmalu sam pisal domu.

Marica je imela pred pustom mnogo snobcev, a vse je zavrnila, češ, da ne more pustiti že starega očeta in malega brata sama in odlečno je zatrdila vsakemu, da se ne bo prej možila, dokler ne pride Anton domov in se on ne oženi.

Druga dekleta so Marico močno zavidale in dale svoji nevoščljivosti duška z raznimi praznimi izmišljotinami in z obrekovanjem, za kar se je pa Marica zelo malo zmenila. Saj je moral vsak vedeti, kdor jo je poznal, da take govornice ne morejo biti resnične.

Mladenci v naši vasi so bili sicer precej razposajeni in lahkoživi, vendar bi bil vsak za ženo rajši Marico, kot pa druga, če tudi bolj bogata dekleta, ki so se po krčmah nastavljale fantom, ker je vsak, tudi najbolj lahkomišljeni ženin vedel, da deklet, ki ljubi krčmo, muziko in ples, ne bo nikoli dobra gospodinja, ne bo dobra žena in mati.

Okrog kresa nekega dne je šel oče s hlapcem kositi mrvo. Jaz pa sem pasel poleg

travnika krave in gledal, kako pada travo pod ostrima kosama. Vročina je bila neznoša a oče je kosil kot za stavo. Dasi je bil star in se moči že pešale, je vendar hotel še prekesiti čvrstega hlapca. Pot mu je kar curkoma po obrazu.

Marica je prinesla za kosilo tudi lonček kislega mleka, ki ga je oče kot drugekrat tako tudi zdaj prav rad pojedel. Ko sta kosilu podirala mrvo s podvojeno pridnostjo sta se kmalu užežala. In ker sta imela pri sebi ravno prazen lonček, je poslal oče hlapca bližnjemu studentu po vode, sam pa je medtem kosil dalje.

Ko je hlapec prinesel vode, se je je odnesel ves vroč in potem, s slastjo napil. V začetku se mu je zdelo, da ga je ledeno mrzla pijača poživila in okrepcala, a kmalu je čutil nečudni mrz, ki ga je spreletel po celnem življenju. To se parkrat ponovilo do popoldne.

Pri obedu je bil oče bolj slabe volje, malo je jedel, a šel takoj zopet na delo. Sredi popoldneva je moral delo pustiti in domov.

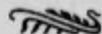

Abstinentje dobe nagrad

V Brandtovi tovarni v Monakovem dobi vsak tkalec, če se en mesec vzdrži žganja, koncem meseca 120 K nagrade. V naložbo zato pripravljen nabiralnik se vrže list na katerem dotičnik izjavi pri svojem pismu štenju in svoji vesti, da res ni pil cel mesec žganja. V 12 letih se je na ta način izplačalo 10500 K. Podjetnik pravi, da to njemu samemu izplača, ker skušnjava na abstinentje veliko več naredi kot drugje.

Orjaška brada. Policija je aretirala v Oseku zaradi beračenja po hišah moža, ki ima čudovito dolgo brado. Brada je namreč dolga 140 cm. in mož jo ima spleteno v kito in vloženo speto na ta način, kakor imajo ženske lase.

Nekaj o dihurju. Naši Amerikanci pripovedujejo, da se po nekaterih krajih Ameriki nabaja ogromno število neke vrste živalic, katerim pravijo dihurji. Ti dihurji ne dajejo od sebe posebno prijetnega duha. Pravijo, da pri železnicah, ki vozijo skozi take kraje, skrbno zapirajo okna in vrata, da se tega vonja preveč ne navzamejo. Mladenci se pa hoče zarediti podobna nesnaga, ki se ji pravi liberalizem. Samišljeniki, bodi kot ameriške železnice pred dihurjem, zapirajte pred njim vrata svojih hiš, da se vonj ne naseli, kajti njegov duh je neznošen od dihurjevega. Njemu ne gre prebivati vaših poštenih hiš, ampak k večjemu kakih preperelih „krovljih“, kakor je sam preperel. Taka stanovanja si zbirajo dihurji, boljše tudi liberalizem ni vreden. Saj to razumete.

Razgled po domovini.

Liberalna jeza. Kadar pri kakih volitvah propade liberalna stranka, potem dari takoj z loparjem po premilostnem gospodu knezoškofu dr. Jegliču, kakor da ni bil on kriv liberalnih porazov. Zaradi poraza, ki so ga doživeli liberalci pri volitvah za trgovsko in obrtno zbornico, strahovito besni „Slov. Narod“ nad knezoškofom, češ da naj ga zapro v kak samostan. V resnici pa premilostni ni o teh volitvah nič vedel razven kar je bral v časopisju. Liberalna stranka naj se nikar ne srdi, saj je tak navajena porazov. Kamorkoli vtakne liberalce dandanes svojo umazano roko posod je dobi po prstih. Ljudstvo se s studom obrača od te pokvarjene in propadle stranke.

Glasilo liberalcev „Slov. Narod“ napada radi volitev za trgovsko in obrtno zbornico te-le vrle može, ki so pripomogli k liberalnemu porazu: pasarja Kregar, krojaškega mojstra Ložar, ter cerkvena odobarja Rovšek in Tomec. Radi tega napada priporočamo vsem smišljenikom v mestu in po deželi te vrle in poštene može vsestransko podporo pri naročevanju. Kegar „Narod“ napada, ta mora biti gotovo značajen pošten človek.

Odklikovanja. Častiti gosp. Jurij Varte, župnik v Bizovici na Primorskem imenovan za tajnega komornika Nj. Svetosti kapeža Pija X, č. gosp. Štefan Jenko, župnik v Pedgradu je postal častni duhovni svetovalec tržaškega škofa.

Osebnosti. V pokoj je stopil gosp. Peter Režek, župnik v Starem Ljubljanu pri Poljanah na Kočevskem. — Frančiškani p. Engelbert Pollak je srečno odpeljal v Zgornji Egipt, odkoder se je vrnil 3. t. m. — Za Slovence v Aleksandriji je imel sv. misijon naš rojak pater Benigen, ki že nekaj let jako uspešno deluje v Aleksandriji.

Vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda, kojih založnica je tvrdka Ivan Perdan v Ljubljani, se bodo podražile sled nove pogodbe in ker je sploh v ceni poskočilo blago te vrste. V mesecu marcu bo cena še stara, zato naj bi se nabavilo pravočasno.

Volivna reforma prav nič ne pomaga kranjskim liberalcem. Po tej reformi je dobe izmed vseh 11 poslancev, katere bo imela kranjska dežela, skero gotovo nobenega. In to jih peče. Zato so se spravili nad dr. Šusteršiča in ga silovito napadajo v „Slov. Narodu“ in nesramno lažeje, da je on vzrok, da so prikrajšani štajerski

in koroški Slovenci, akeravno dobe štajerski Slovenci šest (dva več) poslancev in Korošci enega (doslej niso imeli nobenega.) Gotovo je, da so prikrajšani štajerski in koroški Slovenci, a temu ni vzrok dr. Šusteršič temveč nemška ljudska stranka, ki je po svoje priredila razdelitev volivnih okrajev. Za štajerske in koroške Slovence bodo šli pogumno v boj naši slovenski poslanci njim na čelu dr. Šusteršič. Za liberalno bevskanje pa se živa duša ne zmeni.

Umrl je v Novem mestu v nedeljo 4. t. m. veleč. gosp. kanonik kolegijatnega kapiteljna Matija Jeriha. Rojen je bil leta 1828 v Ljubljani; v mašnika posvečen leta 1851. Pogreb je bil v torek. Naj počiva v miru!

Dr. Tavčar je postal ponižen. Ker sta prinesla „Slovenec“ in „Naš List“ izjavo dr. Furlana, ki je proglasil dr. Tavčarja za nečastnega in mu očital, da je prelomil besede, je vložil dr. Tavčar tožbo proti Furlanu in obema slovenskima listoma. Toda premeteni dr. Tavčar je uvidel, da bi se mu pred poroto to pot ne godilo posebno dobro, zato je lepo umaknil tožbo proti vsem trem obtožencem, sklicujoč se na to, da mu je odvetniška zbornica nasvetovala, naj opusti iz „stanoških ozirov“ kazensko postopanje. S tem dejanjem je pokazal dr. Tavčar, da zna biti tudi ponižen, seveda le takrat, kadar je to najboljše zanj.

Socialni demokratje vedno bolj drzno napadajo sveto cerkev. Ni je številke „Rdečega Praporja“, ki ne bi imela grdih napadov na vero in cerkev. Ali mar menijo socialisti rešiti delavsko vprašanje s sramotanjem vere? Končno bode delavstvo menda vendar uvidelo, da niso socialni demokratje, katere vodijo in plačujejo bogati ljudje nič drugega, nego navadni politični sleparji.

»Kmetiška županska zveza« s sedežem v Ljubljani je že odobrena.

Gorenjske novice.

g St. Vid nad Ljubljano. (Življenjske v čitalnici.) Dve nedelji po vrsti je bilo javno podučno predavanje, ki je bilo obakrat prav dobro obiskano. 18. febr. je dr. Krek razvil in dokazal misel, da tudi kmet in mali obrtnik morata imeti odločilno besedo pri zakonodajstvu, v postavodajalnih zborih. Zakaj? 1. Postavodajalni zbori sklepajo s tujimi državami carinske pogodbe. Ali so te pogodbe ugodne ali neugodne, to najbolj občutita kmet in

mali obrtnik — torej morata imeti besedo pri sklepanju takih pogodb. 2. Postavodajalni zbori sklepajo postavbe o vojaštvu. Pri tem naj ima besedo tisti, ki da največ fantov k vojakom in ta je — kmet. 3. Davkov je dandanes mnogo takih, ki za kmeta niso pravični, n. pr. hišni razredni davek. Torej kmet v zbornico, kjer se davki delečujejo. 4. Železnice se dandanes zidajo zelo, a kmečko ljudstvo se pri tem preveč prezira; to se ne bo moglo goditi, če bo tudi kmet imel kaj govoriti. Priprosto ljudstvo naj torej dobi vstop v postavodajalne zbornice. Da se bo to zgodilo tem preje in da bo od tega tem več uspehov, je pa treba, da se bolj izobrazujemo. Ljudska šola podajala naj bi bolj praktičnih nauk, vpeljali naj bi se zimski tečaji za odrasčene, prirejale naj bi se kmetijske razstave! Nad 150 mož in fantov je poslušalo to predavanje. Vsi smo se razšli z željo, naj bi nam dr. Krek še večkrat kaj tako poučnega prišel povedat. — Na pustno nedeljo 25. febr. pa je predaval prof. dr. Debevec iz Kranja. Spravil je narodne pregovore v lepo vrsto, ter v šaljivi obliki iz njih podal mnogo zrnec, ki se bila sem in tje rezka in precej trda za pozobati. — Čitalnica je napravila tudi veliko veselico, ki je z ozirom na obisk in dohodek prav dobro izpadla. — „Čebelica“ (mala branilnica) je 7. januarja t. l. zletela med mladi šentviški svet, pa je do 1. sušca (tako smo zvedeli v čebeljnaku) nabrala 260 kron. Pa tudi možje bode napravili eno dobro, za št. Vid prav zelo potrebno in koristno stvar. Ustanovili bodo branilnico in posojilnico.

g Hranilnica in posojilnica, ki bo urejena po Rajfjznovem sistemu, bo začela v št. Vidu poslevati koncem tega ali pa v začetku prihodnjega meseca. — Občinske volitve bomo v kratkem imeli v St. Vidu. Nekateri s sedanjim županom in odborom niso zadovoljni in pravijo, da bodo vse preobrnil. Nam je čisto vse eno, kdo pride na županski stolec in kdo v odbor, da so le vsi poštene in krščanski možje. Takih, ki ljubkujejo s propale liberalno „Narodovo“ stranko, seveda ne maramo. Toda lepo pa ni, da si nezadovoljniji pomagajo z raznovrstnimi lažmi, katere trosije med ljudstvo.

Tako n. pr. širijo med ljudi govoro, da je sedanji občinski odbor pri zadnji seji sklenil, naj stroški vižmarskega vodovoda pridejo na naklad cele občine. Dalje trdijo, da je farna cerkev dolžna županu Belcu 17 tisoč goldinarjev. Kdor ljubi resnico, naj gre pogledat v zapisnik zadnje občinske

seje, pa se bo prepričal, da je bila o vodovoju govornjena vse drugačna beseda. Gre naj pogledat tudi v cerkvene račune, pa bo videl črno na belem, da farna cerkev Belcu ni dolžna nobenega vinarja, prepričal se bo celo, da je župan Belcu cerkvi pedaril en par tisočakov. Torej lagati nikar! Sicer pa, kakor smo rekli. Volite moče, kateri se vam všeč. Samo to glejte, da bodo ti možje pošteni, skrbni, previdni in krščanski. Potem bo za vse dobro. —

g Iz Žabnice. Nekaterim, že zdavnaj ne več mladeletnim, ki hočejo celo kaj veljati, se ne zdi nič sramotno, biti pod vednim varuštvo, seveda liberalnim. Za vse morajo svoje „jerebe“ vprašati, nič se ne upajo na svojo pest ukreniti, tem manj še kaj storiti proti njihovi volji. Ali je to kaka samostojnost? Da, dobe se še, ki iščejo „milostljivega“ devoljenja od svojih „jerebov“ celo v takih zadevah, v kakršnih niti pravi, zakoniti varuh svojemu mladoletnemu varovancu ne more nič ukazovati. Ni-li to žalostna duševna odvisnost? — Podpisov zoper razkristjanjenje katoliškega zakona smo dobili pri nas 414. Nekaj kmetov se ni hotelo podpisati. In vendar hočejo biti tudi ti še pravi katoliški kristjanje! Kde se ne smeje? — Ozir števila udov Mohorjeve družbe smo letos v kljub vsemu priporočili in vabilu za šest nazadovali od lani. Neumevno! — Vsled deževja in kopnjenja snega smo imeli nekaj časa celejezero proti škofjeloški železniški postaji. Zdaj se je voda odtekla. — Krompir, ki se ga je tu mnogo pridelalo, se izvaja dan na dan. Precej vagonov se ga je že prodalo. Dovolj denarcev so ljudje dobili zanj.

g Iz Medvod. K nam se vsiljuje brezmere lažjavi „Gorenjec“, ki ni vreden tega lepega imena. Toda že tako mora biti, da ima grda stvar včasih tudi lepo ime. Zato so pri nas tudi ljudje to nesnago hitro popravili v kraj. Koliko se ta list laže, samo tisti vemo, kateri smo bili zraven zdaj o volitvah. Najprvo piše, kake so za našo „Slovensko ljudsko stranko“ agitirali; res je samo to, da so do nas prišli zaupni možje ter nam rekli, da naj gremo volit; ali je to kaj grdega? Vprašamo vas: ali niste vi od vaše Bercetove divjaške stranke veliko bolj agitirali? Dan za dnevom bili ste tukaj, če bi bili mogli dobiti kak glas; toda pri nas ni netopirjev, ampak možje. Še na volilni dan sta se „Zlatetov očka“ in „Šmek“ česar, trudila do nas, da bi nas obvarovala kake morebitne nesreče, in da bi mi čevljev preveč ne obrusili, ter sta na vse mogoče načine prigovarjala, da bi ne šli na volišče, ter silila ljudi v gostilno, pripravljena plačevati jim pijačo, ter tako pridržala ljudi doma, da ne bi šli na volišče. Ravno zato, ker ste prišli med nas, ter nas silili, smo

šli še rajši volit; seveda „Zlatetov očka“ so bogati, kaj jim pa je za par desetakov; toda mi imamo sami toliko, da lahko plačamo par kozarcev vina. Pri nas se ne kupujejo glasovi s pijačo, kakor vaš gorenjski dopisunček laže, da smo mi z žganjem kupljeni telički. Ko smo bili pri volitvah, se je pa ravno narobe godilo, namreč, mi nismo bili nič omamljeni, trezni na volišču, to je prave; ne pa take kakor vi, ki ste imeli tako pijanega volivca, da ste ga morali nositi, kvišku dvigati in na uho mu trobiti Germekevo ime. No, vsaj ste bili drugi tudi natrkani, saj je moral gospod komisar ves čas kričati nad vami; taka je vaša olika. Dobro bi bilo tudi vašo stranko prekrstiti iz narodne-napredne v divjaško. Veliko vaših napak in grdih psovok bi še lahko navedli, a niste vredni vi in ne vaš lažnjivec „Gorenjec“, da bi se kaj pečali z vami. Zatorej živela naša „Slovenska Ljudska stranka!“ Volitec.

g Rateče pri Škofji Loki. Umrla je v pomladnem cvetu življenja Marija Naglič. Previdena večkrat, tako še predvečer pred smrtjo je prejela Gospoda. Bolehala je že dalj časa za sušico, katera ji je slednjič vendar le pretrgala nit življenja. Bil je veličasten pogreb. Solska mladež, Marijina družba z lepim vencem jo je spremila k večnemu počitku. Tudi lepe nagrebno so ji zapele pevke v slovo. Upamo, da se veselijo že tam pri Mariji, prosi tudi za nas, žalujoče starše in sorodnike, zlasti za Marijino družbo.

g V Beričevem pri Dolu je v nedeljo, dne 4. marca, med popoldansko službo božjo pogorela hiša Martina Gostinčarja.

Bohinjske novice.

g 200 kron je občinski odbor na Bistrici določil v proračun za premovanje goveje živine. Goteve najboljši pripomoček v pevdigo živinoreje! Čas premovanju še ni določen. Skoraj gotovo jeseni, ko se bo živina povrnila iz planin.

g Lucija Rozman, po dom. Šimnovka, ključarjeva žena je 23. jan. umrla. Bila je tiha, miroljubna in vzgledna žena celi župniji.

g Na Illovcu letos Bohinjci z najboljšim uspehom prevažajo les do obeh vspenjač. V Stengah in Podkoriti epaziš na tisoče hlevov. Je pač zima ugodna. Blejci pa vozijo iste v Lesce na stacijo. Z otvoritvijo železnice bo ta zaslužek Blejcem v škodo usahnil.

g Mala Bistrica se je pri izviru popolnoma usušila. Vsem mlinarjem pomanjkuje vode. Menije, da odteka v predor. Mogoče. Iz predora v največji suši preteče 300 do 400 litrov vode na sekundo; v deževnem

vremenu pa 1400 - 1600. Najstarejši ljudje ne pomnijo tako minimalnega stanja Bistrice.

g G. Markeš vperabil bo imenovano vodno silo za umetno - mizarški obrt.

g Bistriška občina je sedaj brez kovača. V zadnjih treh letih umrli so vsi štirje kovaški mojstri: Peter Logar na Bistrici, Skočir in Soklič na Kamnjah ter Jensko na Nemenju. Jakob Poljak je pač izučen in jako marljiv; žal, da še nima kovaške šole. Prav želeti je, da dobi dovoljenje zaradi občne potrebe. Takoj odda v našem kovačnico Frančiška Logar na Bistrici.

g Hranilnica in posojilnica na Bistrici izkazuje koncem leta 1905 čistega dobička 1128 K 61 vin. Članov ima 89; denarnega prometa pa 568 782 K 57 v. Revizije izvršil je g. Vekoslav Pelc.

g Prostovoljno gasilno društvo priredilo je pri Ivanu Mencinger predstave „Kje je meja?“ Saljiva igra v enem dejanju.

g S prvim majem, tako se z gotovostjo trdi bo otvorenja proga Jesenice-Trst. Dotlej bo namreč dodelan predor pri Bukevem na Goriškem. Omejeni predor dela podjetništvu največ preglavice.

Iz kamniškega okraja.

g Iz Lukovice. Naša nova posojilnica lepo napreduje. Toliko uspeha v jednem letu si niti mislili nismo. Kaj vse so si prizadevali škrici Brdske komisije, da bi od nje odtrgali ljudstvo, a vse je bilo za stonj! Naši kmetje lib. gospodo preveč poznaje, zato se jim niso vsedli na limanice, ampak so se tim trdnje oklenili nove pravice. In združitev zavednih mož je redila stoterni sad. V liberalcih je kar pokalo; kakor trnje jih bode v oči javni napredek posojilnice, a kaj hočejo ker vse nič ne pomaga. Čim bolj raste meč neve rajfajznovke tem bolj gine nasprotje, ker javni ugled posojilne zapira sapo tudi najzlobnejšim jezikom. Le včas se še prikaže v „Naredu“ kaka slika tragedije napredne inteligence in njenega lib. fanatizma. To pa izkušnema ljudstvu male ugaja, škoda vsake besede. Radi pa priznamo, da je pisarenje po „Naredu“ gotovim osebam silne komotno. Skriti za širokim hrbtem „Naredovega urednika“ so popolnovarni, potem pišejo lahko kar se jim zljubi. Pridite pa enkrat sami med ljudstvo in povejte naravnost, kaj hočete. V svesti smo si, da te ne bodete storili, ker se bojite krepkih kmetjskih pesti, katere vas pošljejo za vedno tja, kamor spadate. Drugače pa delajo naši gg. duhovniki, ti pridejo v sredo ljudstva, delež zlate nauke in dobre svete. Ljudstvo jih spoštuje in rado poslušajo. Ravno za tukajšno posojilnico se imamo

zahvaliti gg. duhovnikom, katere uspehi pričajo, kako potrebna je bila. Toraj kmetske ljudstvo! Le vrlo naprej za gg. duhovniki; ti vam hočejo dobro, ti so vaši prijatelji. Vrata pa pokažite vsakemu lib. agitatorju, ki vam hoče vsiljevati smradljivi liberalizem. Proč z njimi, te so izdajalci naroda, ti vas pehajo v pogubo. Vstrajnosti, poguma in nevstrašenosti je treba, in spoznali bodo ti sleparji da liberalizem spada med smeti in stare šaro, za katerega ni več prostora v lepi sloveski deželi.

g Iz Moravč. Pustne nedelje naše izobraževalno društvo ne bo izlepa pozabile. Imeli so v društveni dvorani veselico, h kateri je prišlo natlačeno polno občinstva. Na vzporedu je bilo petje, deklamacija, igra in srečolov. Novi društveni zbor pod vodstvom tukajšnjega kapelana g. Fr. Šparovca je zapel tri krasne pesmi. Nato se je vprizorila igra: „Strah od dolgo roko“. Igra se je prav sijajno obnesla, kar je v veliko čast igralcem in pisatelju samemu. Še nikdar ni bilo toliko smeha, kakor pri tej vseskoz zanimivi predstavi. Saj so pa tudi igralci svoje vloge izvrstno zadeli. Igralo se je take živo in živahno, da si je kdo mislil: to so olikani mestni igralci, ne pa kmetski fantje. In izmed igralcev jih je nekaj šele prvič nastopilo. Zares pohvale vredni so vrli moravški fantje, pozna se, da se ne zanimajo le za „frakeljček“, ampak tudi za narodno izobrazbo. Med igralci moramo posebno še pohvaliti skopuha Stiskača in njegovega slugo Martina. Na vsakem igralcu, od prvega do zadnjega pa se razodeva, da jih vežba in uči spretna, večča roka! Zadnja igra priča v pravi luči, da ne le v višjih stanovih, ampak tudi med prostim narodom leže zakopani biseri umetnosti; samo znati jih je treba obdelati in to se godi pri narodnih predstavah in deklamacijah. Po igri se je razdelilo nad 130 dobitkov, kar je napravilo tudi mnogo šale in smeha. Veselica se je zvečer nadaljevala v gostilni pri „županu“, kjer so se zbrali udje in prijatelji društva v prijateljske zabavo. Glejte, taka zabava razvedri človeka, po njej ne boli glava, pri njej se ne zapravljajo čednosti in ideali. In takih veselic danes potrebujemo. Zato, pridite in vpišite se v izobraževalno društvo; kličemo vam: „Dobro došli!“

Iz kranjskega okraja.

g Najstarejši mož v Predosljah, Anton Celar, je umrl, star 91 let. Bil je ljubezniv starček, štel si je v posebno srečo in čast, da je bil zadnji dve leti na Veliki četrtek pri umivanju neg tudi eden „apostolov.“

g V Kranju je prišel v konkurz trgovec Roos.

g Veliki goljufiji so prišli baje na sled pri V. Majdiču v Kranju. Goljufije dolže oba Roosa in Majdičevega knjigevodjo Pibrovca, zato so vsi trije sedaj pod ključem.

g Hranilnica in posojilnica v Šmartnem pri Kranju lepe napreduje. Prejemkov je imela meseca februarja 15.994 64 K, izdatkov pa 15.873 24 K tako da znaša promet 3 18 68 20 K. V prvih 2 mesecih je izdala do 100 hranilnih knjižic, na katerih je vloženi kron 4 3 3 5 2 8 0. Okoličanje, le po tej poti naprej in prospeh domačega denarnega zaveda bo vedno večji in kedaj tudi za vas koristni!

g Agitacija za volitev v trgovsko in obrtno zbornico v Ljubljani je bila v Kranju in okolici od strani liberalcev prav živahna. Delo jim je bilo precej olajšano, saj jim je šla na roke sama trgovska zbornica. Predne so prišli v Kranj volilni listi, pripeljal se je baje sam uradnik trgovske zbornice Vindišar, da naznani Pircu in sodrugom, da drugi dan dobe volilne liste. Tako so potem drugi dan hodili Pirc Ciril in drugi liberalci za pismo noše in pobirali glasovnice pri volilcih. — Take kot v Kranju so ravnali liberalci tudi v okolici, in so tudi tam hodili za pismo noši. V okolici so si hoteli pomagati tudi z lažjo, češ da jim gre same zato, da izpodrinejo Nemce. Nekje so celo trdili, da pobirajo glasovnice v imenu župnikovem. Ta je pa bila že predebela, zato so prazni odšli. Prav je bilo!

g Pa še nekaj posebnega. V vasi Britof se imeli v preteklem tednu kar 3 mrlič. Med temi je bila ena dekla, Marija Florjančič, ki je nad 40 let služila pri eni hiši. Imela je sedaj prihranjene lepe denarce.

g Resen opomin! Župnija Predoslje ima dostavljanje pisem in drugih poštnih stvari kaj slabe urejeno. Poleg župnijskega, občinskega in šolskega urada je še nemalo število trgovcev in obrtnikov v tej župniji, a vendar se pisma ob nedeljah ne dostavljajo, ob delavnikih pa še le popoldne. Poleg te matuzalemove uredbe pa imamo še pismo noša, ki ni nič kaj točen. Zvedeli sme da imajo tam na Kokrici nekako poizvedovalnico, kjer pismo noša zadržujejo baje v svrhu, da se pregledujejo pisma. Pripetilo se je že, da je neka oseba, ki ima zelo strupen jezik, zvedla za vsebino zaprtega pisma. Toliko naj danes zadostuje. Če pa to ne bo pomagalo, bomo udarili na drugo tipko.

g Iz st. Jurija. Male novic dobiš, dragi „Domoljub“ iz našega kraja, pa še te

niso točne. Popraviti mi je koj danes, kar je bilo v predzadnji številki o naših občinskih volitvah. Čudna je opazka, da se je naš župan odpovedal. Potekla je doba obč. svetu in njemu. Če ga ne bi izvolili več, bi niti v odbor ne mogel, če bi tudi rad. Da ga pa ne veseli več županski jarem, rad verjame vsak, kdor pozna župansko delo. Hvalo pa moramo vedeti sedanjemu županu za njegovo vestnost, priljudnost in nepristransko uradovanje. Skrbe naj občani le, da dajo županu le prevdarnih in razboritih odbornikov v pomoč. Zato je pa treba najprej, da se število odbornikov po posameznih vaseh pravično razdeli, da si dalje vaščani izbere može, katerim občinsko upravo zaupajo, potem pa da volit gredo in enoglasno velijo. Ako pa vsak le sam zase stoka in ob volitvah za pečko čepi, potem ni čuda, da pridejo v odbor, ki zaupanja nimajo, ker ga tudi ne zaslužijo.

Novice iz poljanske doline.

g Neznosne šolske razmere vladajo v Poljanah. Nekje se staknili ministraki odlok, da morajo vsi otroci vsak dan hoditi v šolo. Nekateri otroci so oddaljeni od šole 6 do 7 km. Kako naj hodijo v šolo? Pozimi so po hribih zameti, kadar se pa po strminah nekoliko staja, postane pot ledena in opelzla, ravno ko se otroci vračajo domov. Se odrasel človek ne gre brez sile izpod strehe, za otroke pa te ne velja. Gospodična učiteljica zdihuje, ko mora iti v slabem vremenu z gorenje šole v spodnjo, pri tem pa ne pomisli, koliko takih potev morajo slabotni otroci prehoditi. Svetovali bi ji, naj enkrat poižkuša iti v Bukovi vrh ali pa v Gabrške gore, da bo peta izpoznala!

g Kazni se boje stariši, zato pošiljajo še precej redne otroke v šolo tudi v gdem vremenu. Nekateri stariši jim delajo gaz, ko pe gorah mede s snegom, medtem ko je pe dolini mirno. Koliko se jih na takih kozjih potih prehladi, da potem boleajo in kašljajo! Človek potemtakem tudi razume tožbe starišev, da bi rajši videli, da ne bi imeli otrok, kakor pa da toliko trpe ti revčki.

g Ali velja ta odlok za vse, se poprašujejo stariši, katerim prihaja kaznen za kaznijo v hišo, otroke njih sosedov se pa pusti lepe v miru. Skoda, da sedaj ne zboruje deželni zbor, da bi se vsaj pe svojih poslancih pritožili na merodajnem mestu, ker se nič več ne vpošteva deželna naša postava.

g Hribovsko šolo so nam objubili v Kranju, pa o nji ni ne duha, ne sluha. Obljuba je ostala le na papirju, da bodo nad 4 km. oddaljeni otroci dvakrat na teden obiskovali šolski pouk. Sosedne

seje, pa se bo prepričal, da je bila o vodovoju govorena vse drugačna beseda. Gre naj pogledat tudi v cerkvene račune, pa bo videl črno na belem, da farna cerkev Belcu ni dolžna nobenega vinarja, prepričal se bo celo, da je župan Belec cerkvi podelil en par tisočakov. Torej lagati nikar! Sicer pa, kakor smo rekli. Volite može, kateri so vam všeč. Samo to glejte, da bodo ti možje pošteni, skrbni, previdni in krščanski. Potem bo za vse dobro. —

g Iz Žabnice. Nekaterim, že zdavnaj ne več mladoletnim, ki hočejo celo kaj veljati, se ne zdi nič sramotno, biti pod vednim varuštvo, seveda liberalnim. Za vse morajo svoje „jerebe“ vprašati, nič se ne upajo na svojo pest ukreniti, tem manj še kaj storiti proti njihovi volji. Ali je to kaka samostojnost? Da, dobe se še, ki iščejo „milostljivega“ devoljenja od svojih „jerebov“ celo v takih zadevah, v kakršnih niti pravi, zakoniti varuh svojemu mladoletnemu varovancu ne more nič ukazovati. Ni-li to žalostna duševna odvisnost? — Podpisov zoper razkristjanjenje katoliškega zakona smo dobili pri nas 414. Nekaj kmetov se ni hotelo podpisati. In vendar hočejo biti tudi ti še pravi katoliški kristjanje! Kde se ne smeje? — Ozir števila udov Mohorjeve družbe smo letos v kljub vsemu priporočili in vabilu za šest nazadovali od lani. Neumevno! — Vsled deževja in kopnjenja snega smo imeli nekaj časa celozero proti škofjeloški železniški postaji. Zdaj se je voda odtekla. — Krompir, ki se ga je tu mnogo pridelalo, se izvaža dan na dan. Precej vrgenov se ga je že prodale. Dovolj denarcev so ljudje dobili zanj.

g Iz Medvod. K nam se vsiljuje brezmere lažjavi „Gorenjec“, ki ni vreden tega lepega imena. Toda že tako mora biti, da ima grda stvar včasih tudi lepo ime. Zato so pri nas tudi ljudje to nesnago hitro pospravili v kraj. Koliko se ta list laže, samo tisti vemo, kateri smo bili zraven zdaj o volitvah. Najprvo piše, kako so za našo „Slovensko ljudsko stranko“ agitirali; res je samo to, da so do nas prišli zaupni možje ter nam rekli, da naj gremo volit; ali je to kaj grdega? Vprašamo vas: ali niste vi od vaše Bercetove divjaške stranke veliko bolj agitirali? Dan za dnevom bili ste tukaj, če bi bili mogli dobiti kak glas; toda pri nas ni netopirjev, ampak možje. Še na volilni dan sta se „Zlatetov očka“ in „Šmek“ česar, trudila do nas, da bi nas obvarovala kake morebitne nesreče, in da bi mi čevljev preveč ne obrusili, ter sta na vse mogoče načine prigovarjala, da bi ne šli na volišče, ter silila ljudi v gostilno, pripravljena plačevati jim pijačo, ter tako pridržala ljudi doma, da ne bi šli na volišče. Ravno zato, ker ste prišli med nas, ter nas silili, smo

šli še rajši volit; seveda „Zlatetov očka“ so bogati, kaj jim pa je za par desetakov; toda mi imamo sami toliko, da lahko plačamo par kozarcev vina. Pri nas se ne kupujejo glasovi s pijačo, kakor vaš gorenjski dopisunček laže, da smo mi z žganjem kupljeni telički. Ko smo bili pri volitvah, se je pa ravno narobe godilo, namreč, mi nismo bili nič omamljeni, trezni na volišču, to je prave; ne pa take kakor vi, ki ste imeli tako pijanega volivca, da ste ga morali nositi, kvišku dvigati in na uho mu trobiti Germekevo ime. No, vsaj ste bili drugi tudi natrkani, saj je moral gospod komisar ves čas kričati nad vami; taka je vaša olika. Dobro bi bilo tudi vašo stranko prekrstiti iz narodno-napredne v divjaško. Veliko vaših napak in grdih psovki bi še lahko navedli, a niste vredni vi in ne vaš lažnjivec „Gorenjec“, da bi se kaj pečali z vami. Zatorej živela naša „Slovenska Ljudska stranka!“ Volilec.

g Rateče pri Škofji Loki. Umrla je v pomladnem cvetu življenja Marija Naglič. Previdena večkrat, tako še predvečer pred smrtjo je prejela Gospoda. Bolehala je že dalj časa za sušice, katera ji je slednjič vendar le pretrgala nit življenja. Bil je veličasten pogreb. Solska mladež, Marijina družba z lepim vencem jo je spremila k večnemu počitku. Tudi lepo nagrobnico so ji zapele pevke v slovo. Upamo, da se veselijo že tam pri Mariji, prosi tudi za nas, žalujoče starše in sorodnike, zlasti za Marijino družbo.

g V Beričevem pri Dolu je v nedeljo, dne 4. marca, med popoldansko službo božjo pogorela hiša Martina Gostinčarja.

Bohinjske novice.

g 200 kron je občinski odbor na Bistrici določil v proračun za premovanje goveje živine. Goveje najboljši pripomoček v pevdigo živinoreje! Čas premovanju še ni določen. Skoraj gotovo jeseni, ko se bo živina povrnila iz planin.

g Lucija Rozman, po dom. Šimnovka, ključarjeva žena je 23. jan. umrla. Bila je tiha, miroljubna in vzgledna žena celi župniji.

g Na Illovcih letos Bohinjci z najboljšim uspehom prevažajo les do obeh vspenjač. V Stengah in Podkoriti opaziš na tisoče hlevov. Je pač zima ugodna. Blejci pa vozijo iste v Lesce na stacijo. Z otvoritvijo železnice bo ta zaslužek Blejcem v škodo usahnil.

g Mala Bistrica se je pri izviru popolnoma usušila. Vsem mlinarjem pomanjkuje vode. Menije, da odteka v predor. Mogoče. Iz predora v največji suši preteče 300 do 400 litrov vode na sekundo; v deževnem

vremenu pa 1400–1600. Najstarejši ljudje ne pomnijo tako minimalnega stanja Bistrice.

g G. Markeš vperabil bo imenovano vodno silo za umetno-mizarški obrt.

g Bistriška občina je sedaj brez kovača. V zadnjih treh letih umrli so vsi štirje kovaški mojstri: Peter Logar na Bistrici, Skočir in Soklič na Kamnjah ter Jensko na Nemenju. Jakob Peljak je pač izučen in jako marljiv; žal, da še nima kovaške šole. Prav železi je, da dobi dovoljenje zaradi občne potrebe. Takoj odda v našem kovačnico Frančiška Logar na Bistrici.

g Hranilnica in posojilnica na Bistrici izkazuje koncem leta 1905 čistega dobička 1128 K 61 vin. Članov ima 89; denarnega prometa pa 568 782 K 57 v. Revizije izvršil je g. Vekoslav Pelc.

g Prostoroljno gasilno društvo priredilo je pri Ivanu Mencinger predstavo „Kje je meja?“ Saljiva igra v enem dejanju.

g S prvim majem, tako se z gotovostjo trdi bo otverjena proga Jesenice-Trst. Dotlej bo namreč dodelan predor pri Bukevem na Goriškem. Omejeni predor dela podjetništvu največ preglavice.

Iz kamniškega okraja.

g Iz Lukovice. Naša nova posojilnica lepo napreduje. Toliko uspeha v jednem letu si niti mislili nismo. Kaj vse so si prizadevali škrici Brdske komisije, da bi od nje odtrgali ljudstvo, a vse je bilo zastonj! Naši kmetje lib. gospodo preveč poznajo, zato se jim niso vsedli na limanice, ampak so se tim trdnje oklenili nove pravice. In združitev zavednih mož je rodila stoterni sad. V liberalcih je kar pokalo; kakor trnje jih bode v oči javni napredek posojilnice, a kaj hočejo ker vse nič ne pomaga. Čim bolj raste meč nove rajfajzovke tem bolj gine nasprotje, ker javni ugled posojilne zapira sapo tudi najzlobnejšim jezikom. Le včas se še prikaže v „Naredu“ kaka slika tragedije napredne inteligence in njenega lib. fanatizma. To pa izkušnemu ljudstvu malo ugaja, škoda vsake besede. Radi pa priznamo, da je pisarenje po „Naredu“ gotovim osebam silne komotno. Skriti za širokim hrbtom „Naredovega urednika“ so popolnovarni, potem pišejo lahko kar se jim zljubi. Pridite pa enkrat sami med ljudstvo in povejte naravnost, kaj hočete. V svesti smo si, da te ne bodete storili, ker se bojite krepkih kmetjskih pesti, katere vas pošljejo za vedno tja, kamor spadate. Drugače pa delajo naši gg. duhovniki, ti pridejo v sredo ljudstva, delež zlate nauke in dobre svete. Ljudstvo jih spoštuje in rado poslušajo. Ravno za tukajšno posojilnico se imamo

zahvaliti gg. duhovnikom, katere uspehi pričajo, kako potrebna je bila. Toraj kmetske ljudstvo! Le vrlo naprej za gg. duhovniki; ti vam hočejo dobro, ti so vaši prijatelji. Vrata pa pokažite vsakemu lib. agitatorju, ki vam hoče vsiljevati smradljivi liberalizem. Proč z njimi, te so izdajalci naroda, ti vas pehajo v pogubo. Vstrajnosti, poguma in nevstrašenosti je treba, in spoznali bodo ti sleparji da liberalizem spada med smeti in stare šaro, za katerega ni več prostora v lepi sloveski deželi.

g Iz Moravč. Pustne nedelje naše izobraževalno društvo ne bo izlepa pezabile. Imeli so v društveni dvorani veselico, h kateri je prišlo natlačeno polno občinstva. Na vzporedu je bilo petje, deklamacija, igra in srečolev. Novi društveni zbor pod vodstvom tukajšnjega kapelana g. Fr. Šparovca je zapel tri krasne pesmi. Nato se je vprizorila igra: „Strah z dolgo roko“. Igra se je prav sijajno obnesla, kar je v veliko čast igralcem in pisatelju samemu. Še nikdar ni bilo toliko smeha, kakor pri tej vseskoz zanimivi predstavi. Saj so pa tudi igralci svoje vloge izvrstno zadeli. Igralo se je take živo in živahno, da si je kdo mislil: to so olikani mestni igralci, ne pa kmetski fantje. In izmed igralcev jih je nekaj šele prvič nastopilo. Zares pohvale vredni so vrli moravški fantje, pozna se, da se ne zanimajo le za „frakeljček“, ampak tudi za narodno izobrazbo. Med igralci morame posebno še pohvaliti skopuha Stiskača in njegovega slugo Martina. Na vsakem igralcu, od prvega do zadnjega pa se razodeva, da jih vežba in uči spretna, veščaka roka! Zadnja igra priča v pravi luči, da ne le v višjih stanovih, ampak tudi med prestim narodom leže zakopani biseri umetnosti; samo znati jih je treba obdelati in to se godi pri narodnih predstavah in deklamacijah. Po igri se je razdelilo nad 130 dobitkov, kar je napravilo tudi mnogo šale in smeha. Veselica se je zvečer nadaljevala v gostilni pri „županu“, kjer se se zbrali udje in prijatelji društva v prijateljske zabavo. Glejte, taka zabava razvedri človeka, po njej ne beli glava, pri njej se ne zapravljajo čednosti in ideali. In takih veselic danes potrebujemo. Zato, pridite in vpišite se v izobraževalno društvo; kličemo vam: „Dobro došli!“

iz kranjskega okraja.

g Najstarejši mož v Predosljah, Anton Celar, je umrl, star 91 let. Bil je ljubezniv starček, štel si je v posebno srečo in čast, da je bil zadnji dve leti na Veliki četrtek pri umivanju neg tudi eden „apostolov.“

g V Kranju je prišel v konkurz trgovec Roos.

g Veliki goljufiji so prišli baje na sled pri V. Majdiču v Kranju. Goljufije delže oba Roosa in Majdičevega knjigevodjo Pibrovca, zato so vsi trije sedaj pod ključem.

g Hranilnica in posojilnica v Šmartnem pri Kranju lepe napreduje. Prejemkov je imela meseca februarja 15.994 64 K, izdatkov pa 15.873 24 K tako da znaša promet 318 682 0 K. V prvih 2 mesecih je izdala do 100 hranilnih knjižic, na katerih je vloženih kron 433 528 0. Okoličanje, le po tej poti naprej in prospeh domačega denarnega zaveda bo vedno večji in kedaj tudi za vas koristni!

g Agitacija za volitev v trgovsko in obrtno zbornico v Ljubljani je bila v Kranju in okolici od strani liberalcev prav živahna. Delo jim je bilo precej olajšano, saj jim je šla na roke sama trgovska zbornica. Predne so prišli v Kranj volilni listi, pripeljal se je baje sam uradnik trgovske zbornice Vindišar, da naznani Pircu in sodrugom, da drugi dan dobe volilne liste. Tako so potem drugi dan hedili Pirc Ciril in drugi liberalci za pismo-noše in pobirali glasovnice pri volilcih. — Take kot v Kranju so ravnali liberalci tudi v okolici, in so tudi tam hedili za pismo-noši. V okolici so si hoteli pomagati tudi z lažjo, češ da jim gre same zato, da izpodrinejo Nemce. Nekje so celo trdili, da pobirajo glasovnice v imenu župnikovem. Ta je pa bila že predebela, zato so prazni odšli. Prav je bilo!

g Pa še nekaj posebnega. V vasi Britof se imeli v preteklem tednu kar 3 mrlice. Med temi je bila ena dekla, Marija Florjančič, ki je nad 40 let služila pri eni hiši. Imela je sedaj prihranjene lepe denarce.

g Resen opomin! Župnija Predoslje ima dostavljanje pisem in drugih poštnih stvari kaj slabe urejeno. Poleg župnijskega, občinskega in šolskega urada je še nemalo število trgovcev in obrtnikov v tej župniji, a vendar se pisma ob nedeljah ne dostavljajo, ob delavnikih pa še le popoldne. Poleg te matuzalemove uredbe pa imamo še pismonoša, ki ni nič kaj točen. Zvedeli sme da imajo tam na Kokrici nekako peizvedovalnico, kjer pismonoša zadržujejo baje v svrhu, da se pregledujejo pisma. Pripetilo se je že, da je neka oseba, ki ima zelo strupen jezik, zvedla za vsebino zaprtega pisma. Toliko naj danes zadostuje. Če pa to ne bo pomagalo, bomo udarili na drugo tipko.

g Iz st. Jurija. Male novic dobiš, dragi „Domoljub“ iz našega kraja, pa še te

niso točne. Popraviti mi je koj danes, kar je bilo v predzadnji številki o naših občinskih volitvah. Cudna je opazka, da se je naš župan odpovedal. Potekla je doba obč. svetu in njemu Če ga ne bi izvolili več, bi niti v odbor ne mogel, če bi tudi rad. Da ga pa ne veseli več županski jarem, rad verjame vsak, kdor pozna župansko delo. Hvalo pa moramo vedeti sedanjemu županu za njegovo vestnost, priljudnost in nepristransko uradovanje. Skrbe naj občani le, da dajo županu le prevdarnih in razboritih odbornikov v pomoč. Zato je pa treba najprej, da se število odbornikov po posameznih vaseh pravično razdeli, da si dalje vaščani izbere može, katerim občinsko upravo zaupajo, potem pa da volit gređó in enoglasno volijo. Ako pa vsak le sam zase stoka in ob volitvah za pečjo čepi, potem ni čuda, da pridejo v odbor, ki zaupanja nimajo, ker ga tudi ne zaslužijo.

Novice iz poljanske doline.

g Neznosne šolske razmere vladajo v Poljanah. Nekje se staknili ministrski odlok, da morajo vsi otroci vsak dan hediti v šolo. Nekateri otroci so oddaljeni od šole 6 do 7 km. Kako naj hodijo v šolo? Pezimi se po hribih zameti, kadar se pa po strminah nekoliko staja, postane pet ledena in opelzla, ravno ko se otroci vračajo domov. Se odrasel človek ne gre brez sile izpod strehe, za otroke pa te ne velja. Gespodična učiteljica zdihuje, ko mora iti v slabem vremenu z gorenje šole v spodnjo, pri tem pa ne pomisli, koliko takih potev morajo slabotni otroci prehoditi. Svetovali bi ji, naj enkrat poizkuša iti v Bukovi vrh ali pa v Gabrške gore, da bo peta izpoznala!

g Kazni se boje stariši, zato pošiljajo še precej redne otroke v šolo tudi v gdem vremenu. Nekateri stariši jim delajo gaz, ko pe gorah mede s snegom, medtem ko je pe dolini mirno. Koliko se jih na takih kezjih potih prehladi, da potem bolehajo in kašljajo! Človek potemtakem tudi razume tožbe starišev, da bi rajši videli, da ne bi imeli otrok, kakor pa da toliko trpe ti revčki.

g Ali velja ta odlok za vse, se poprašujejo stariši, katerim prihaja kaznen za kaznijo v hišo, otroke njih sosedov se pa pusti lepe v miru. Skoda, da sedaj ne zboruje deželni zbor, da bi se vsaj pe svojih poslancih pritožili na merodajnem mestu, ker se nič več ne vpošteva deželna naša postava.

g Hribovsko šolo so nam objubili v Kranju, pa o nji ni ne duha, ne sluha. Obljuba je ostala le na papirju, da bodo nad 4 km. oddaljeni otroci dvakrat na teden obiskovali šolski pouk. Sosedne

fare že imajo tako šolo, mi bi tudi radi videli, da bi se naši otroci kaj naučili, samo čudno se nam zdi, da se nam drugače reže kruh pravice, kakor pa našim sosedom. Ali nismo tudi mi davkoplačevalci?

g Kosova mlekarja v Poljanah je prenehala s 1. marcem. Ustanovljena je bila z namenom, da škoduje mlekarji v Dobju. Ne vemo pa še, na koga bodo zvrnili krivdo.

g Nihče noče biti Lovričev poročevalec iz Javorjev, kjer napada našega gorečega dušnega pastirja, ki je telike steril, da se je fara prerodila in našega novega župana. Enega so dolžili, ta pa je priletel jezen v Poljane in je hotel baje Lovriča pretepesti; komaj se mu to zabilani. Ozmerjal ga je pa vse eno in mu je naročil, da naj se pod vsak dopis podpiše, da ne bo kdo po nedolžnem škodo trpel. Če pa dopisi ne bodo prenehali, povemo ne znanemu javorskemu dopisniku, da ga bomo odkrili, še predno Mladi vrh ozeleni, da ga bodo Javorci izpoznali v pravi luči.

g Lovrič je zgrešil poklio. Za vratarja bi ga morali postaviti na veselici požarne brambe na Vidmu. Kaj zato, če bi se malo prehladil, saj bi bil lahko pri vratih odslovil vsako neljubo osebo in bi mu potem ne bilo treba v „Gorenjcu“ nad nekaterimi jeze stresati.

g Stari časi ne gredo Lovriču iz glave, ko je bil še kuhan in pečen na Vidmu; takrat je bil pa tudi še ledig in frej. V neki družbi — pa ni bila maškerna veselica — je izginil iz sobe med mlajši ženski svet v kuhinjo. Tukaj se je sukal okoli dekel, ker je bil pa le „siten“, da bi se ga odkrižale, je segla ena v dimnik in s črnimi rokami ga je pobožala po licih, da je prišel kot zamorec nazaj v hišo. Kako so se mu zakrohotali, ko so videli, da je barvo izpremenil! Živio sajasti Lovrič!

Dolenjske novice.

Z ribniške zemlje.

d Požarna bramba v Velikih Laščah je priredila pustno nedeljo veselo s srečolovom in prosto zabavo.

d Na ljudski šoli v Velikih Laščah podučuje v novem učnem oddelku, ki so ga pred kratkim otvorili, gospa Ana Suflaj-Fink. Zdaj imamo na naši trirazrednici 8 oddelkov. Z ozirom na veliko število otrok bi bila šola lahko šest razredna.

d Mojstra se je pokazal sušec precej prvi dan. Po južnem vremenu februarja, nastala je v prvi suščevi noči burja s

snežnim metežem. Čez dan se je zjasnilo in popoldan se je sneg prav dobro topil.

d Prememba pri učiteljstvu. Učitelj Stanek Legat od Sv. Gregorja se je podal na svoje novo mesto na c. kr. rudniško šolo v Idrijo. Na njegovo mesto je pa stopila gđ. Ivana Borštnik, dosedaj učiteljica v Metliki.

d Nesramni lažnik je pisal v „Slov. Narod“ takole: „Nebeška morilka. Na Pustem hribu fare Sv. Gregorja pri Ribnici je pred kratkim umorila svojega otroka neka dekla, ki se je odlikovala po veliki pobožnosti, kakršna diči Marijine device, med katere je spadala tudi ta morilka...“ Veliko nesramnosti in predrznost in popolne propalosti je treba človeku, da more tako estudno laž povedati v obraz tisoč ljudem. Vsa gregorjska fara in bližna okolica ve, da dotična deklina ni bila nikdar v Marijini družbi in ni imela tudi nikdar lastnostij in sposobnostij za njo. Vsaj ta nesramna laž naj odpre oči lahkovernežem, ki še vedno menijo, da je res, kar v „Narodu“ pišejo zoper vero, duhovnike in verske družbe.

d Iz Skoovijana pri Turjaku. Lepe razmere vladajo v naši šoli. Preteklo šolsko leto poletni umrl je petletni otrok za davico — d fteritis. Naš učitelj Marn, ki mu je vse bolj mar kakor šola, vodil je vso šolsko mladino k pogrebu tega otroka v cerkev ter v navzočnosti tega mrliča s šolarji pel med celo mašo in na pokopališču. Kmalu nato umrl je za isto boleznijo osemletni šolar, ki se je bržkone takrat nalezal te strahovite bolezni. K temu pogrebu vedil je Marn zopet celo šolo. Dne 25. in 26. januarja t. l. prihajali so otroci v šolo, pa so se morali zopet vrniti. Zakaj? Marn je obesil šolo na klin in se rajši sprehabal po Ljubljani. Da mu pa nikdo nič ne more, zapiše ta kunštna glavica enostavno v uradne knjige: „Te dni ni bilo pouka zaradi snega in mraza“, pa mirna Bosna, Ali zate toliko plačujemo za vzdrževanje šol in učiteljev? Pri vsem tem pa še ta „vzgojitelj“ hoče škofa ukazovati, kako naj nastavlja in prestavlja duhovnike. Ne vemo, kaj je večji: predrznost liberalnih učiteljev ali zanikrnost sedanjih ljudskih šol. Toliko se širokoustijo, otroci pa hodijo 6 let v šolo, in — ne znajo brati!

Od Smarja do Trebnjega.

d Iz Sentviške okolice pri Zatičini nam piše ugleden mož „Slovenske Ljudske Stranke“ te le: Porečali ste že v cenjenem „Domoljubu“, koliko škode je napravila povodenj v vaseh Dob, Pedboršt, Zagorica in Stepanja vas. Dželni zbor je nakazal podporo 20 000 kron za vso Kranjsko. Kje je ta denar ostal, ne vemo. Pri nas še nismo debili nikake podpore

Upamo, da kadar se bo podpora delila, tudi naših prizadetih vasi ne bodo prezrli. — Vsem možem pri nas se čudno zdi, kako se vrši žrebanje porotnikov. Skoro vedno se kličejo za porotnike možje, ki znajo tudi nemško, kakor da bi v naši slovenski deželi moral vsak kmet nemško govoriti. Saj imamo tudi med Slovenci brez števila jake sposobnih mož za poroto, četudi ne govore blažene nemščine. Drugače si ne moremo razlagati tega, kakor da se može, ki govore le slovenski jezik, črtajo iz imenikov in to ni nikakor pravilno. Naj bi naši vrli poslanci delovali na to, da se postava glede porotnikov tako premeni, da bodo občinski odbori imenovali porotnike. Če je občina velika, naj bi izvolila tri, če je manjša dva ali enega moža. Tako bi bilo ustrezno vsem, ker nikakor ni pravično, da so porotniki izžrebani skoro vedno iz istih vasi. Naj bi se slovenski župani sedaj ko se bodo tesneje združili v županski zvezi, ki se je ustanovila gori v Ljubljani, tudi o tem pogovorili.

Belokranjske novice.

d Posojilnica v Črnomlju, ki se je bila lanske leto ustanovila, ima že skoro 650 tisoč kron prometa.

d Umrl je v Ameriki v Pittsburgu naglema Ivan Krašovec, doma iz Božakovega pri Metliki.

d Zgorelo je župnišče župnika Zalkarja v Ameriki.

d Prestavljena je učiteljica g. J. Borštnika iz Metlike k Sv. Gregorju.

d Metliška imenitna šola in njene škandalozne razmere pod liberalnim nadzornikom Turkom so celo Metličanom samim odprle oči in zahtevajo za svoje otroke šolskega pouka in šolskega napredka, kakor se spodobi za mestno štiri-razredno šolo. „Muhte živeti je lahko; muhte hediti v šole je škoda; muhte plačevati za šolo je bridko — za gospoda in kmeta.“ Kaj pravite?!!

d V Slamni vasi pri Metliki je bila peroka enega para, katerih matere imata brata duhovnika. Sestra g. Martina Nemaniča, župnika iz Brusnic, je dala svoje hčer sinu sestre g. Režeka v Poljanah. Za Grabrovcem — Slamno vasjo — pa je prišlo še Bežakovo, kjer se je tudi „prikazal“ ženin zopet hčeri sestre g. župnika Nemaniča. Da ni bil ženin A. Repovš preveč žalosten, ga je prišel počastiti na svatbo sam č. g. Martinek. Bog živi cele serodstvo!

d Kmetijsko društvo v Metliki ima svoj redni občni zbor 11. marca takoj po osmi sv. maši v svojih prostorih.

d **iz Adlešič**, 1. marca. V šte. 6 priobčil je „Domoljub“, koliko so poslali naši Amerikanci v zadnjih letih za našo farno cerkev, njene podružnice in sploh v čast božje. Pa tudi letos niso na nas pozabili in so nam poslali v prvih dveh mesecih te lepe zneske: 20. jan. je poslal Mat. Kapele iz Gibraltarja za tribuško cerkev 28 K 80 h. Jure Vraničar in Mat. Vardijan pa sta poslala za farno cerkev vsak po 10 K. Dne 23. februarja pa je prinesel iz Calumeta Miko Grabrijan za pedružnico na Plešivici nabrani znesek 176 K, katere so nabrali trije naši rejaki tri nedelje popoldne. Darovali so ne samo Belokranjci in Slovenci sploh, ampak tudi Hrvatje, Slovaki, Mažari in celo neki finski Rus. To vsoto bomo porabili za prekrivanje zvonika s kositarjem.

d **Občinske volitve na Crešnjevcu** se se srečno dovršile v nedeljo 11. t. m. V odbor so prišli sami vrli možje, razun dveh, ki hočeta biti malo bolj svojeglavna in „prosvitljena“. Za župana je izvoljen enoglasno Jakob Konda iz Gradnika, ki je tudi že prej več let hvalevredno županoval v tej občini. Ni pa šlo vse tako gladko, kakor se bere. Od jeseni sem je strastno agitiral zase vsem znani Peter iz Cerovca. Pedpiheval je pa vso stvar in pomagal Petru njegov „adjutant“ črešnjevski učitelj, ki je prišel iz kočevskih hribov zdradbo delat v mirno občino črešnjevsko. Mož je pristen „Narodovec“ in kaj je z njegovim krščanstvom, ljudje dobro vedo. Cudimo se torej, kako se mu dajo nekateri ljudje preslepiti. Petra je njegova slavohepnost precej stala. V znani gostilni na Crešnjevcu so baje njegovi volivci pojedli samo klobas za 50 K. Dobro je za Petra in njegovega „adjutanta“, da sta tako slavno prepadla. Peter ima lažji žep, črešnjevskemu g. učitelju pa ne bo treba biti za občinskega tajnika, kar bi mu ukradlo precej potrebnega spanja in gotovo ne bi več imel časa spati 13 ur na dan, kakor dozdaj. Župan jim je pa Konda, kateremu se hoteli celo vzeti volivno pravico in avstrijske državljanstvo. Peter, njegov „adjutant“ in druga kompanija pa si naj zapomni enkrat za vselej: „Kdor visoko leta, nizko pade!“ — Ljudje so lahke veseli, da jim ni Peter župan; zakaj kdor ni dober kristjan tudi ne bi bil dober župan. In še en svet g. učitelju: naj se lepo drži svojega vzvišenega stanu, pa naj ne moti ljudi s svojim brezverskim „naprednjaštvom“, ali pa naj gre kam drugam s svojo „modrostjo.“

iz raznih krajev Dolenjske.

d **Boštajn**. Naše izobraževalno društvo je priredilo na pustno nedeljo v dru-

štveni sobi veselice s petjem in igro „Pravica se je izkazala“. Vsi igralci so dobro rešili svojo ulogo, posebno je vse poslušalce zanimal berač Krulje (Fr. Hribar.) Ta nam je s svojo „beraško“ vlogo napravil obilo smehu. — Povemo naj še javnosti, da tudi smrt kaže pri nas svoj napredek. V teku enega tedna smo imeli pri nas 6 mrličev, kar je nenavadno za Boštajn. Med drugimi je umrl tudi en cerkveni ključar Josip Slanšek iz Smarone. Blag mu spomin!

d **Na Žalostni gori** pri Mokronogu sta 19. t. m. ohajala svojo zlato poroko Franc in Ana Pucelj iz Martinjevasi s svojimi sinovi, hčera, vnuki, zeti in sorodniki prejela sta sv. obhajilo. Pri slovesnosti bile je mnogo ljudstva, nekateri iz pobožnosti, drugi iz radovednosti, ker se tu že davnej ni ohajala taka slavnost.

— **iz Rudnika** smo prejeli in objavimo: „Narod“ je dne 14. februarja skrajno zlobno in lažljivo napadel g. župnika v Rudniku. Na to odgovarjamo: G. župnik G. Štibar je prišel na izrecno željo ženina, našega vrlega župana, na njegove svatovščino okoli šeste ure zvečer ter odšel okrog pol desete ure na svoj dom. Njegov voznik je bil podpisani Al. Babnik. Vsi smo bili veseli, da je g. župnik prišel v našo siedo. Kdor pozna njegove moštost, niti na misel mu ne pride, da bi bil vinjen. Poznamo in spoštujemo gospoda že 15 let, odkar je med nami. G. župniku svetujemo, naj se ne zmeni za podle napade v „Narodu“, kajti dobro vemo, da je dopisnik brez sramu. S tem napadom je odkril svoje hudobijo. Vedeti je namreč moral, da morejo svatje in drugi dokazati njegovo satansko laž. Mlekarice pa, ki morejo izpričati, da so videle gosp. župnika zjutraj natrkanega z „ohceti“ — domov se vračati, dobe po 1000 K nagrade. Čitatelji pa naj sedijo, koliko je verjeti „Narodovim“ napadom. — Rudnik. — Iv. Babšek, Jakob Ahlin, Ivan Mlakar, A. Boh, Fr. Hribar, Jos. Babšek, Blaž Jernejec, Fr. Novak, svatje, Al. Babnik, voznik. — G. Ivan Babšek, župan v Rudniku, nam piše z ozirom na „Narodov“ napad: Lažnjivemu dopisniku ne odgovarjamo, dokler nam ne odkrije svojega imena. Z imenom na dan, potem geverimo resno besedo. Tako je sklenil soglasno obč. zastop v svoji seji dne 15. februarja.

iz litijskega okraja.

d **Golobov pogreb**. Prišli smo na pogreb č. gosp. župnika Goloba v Smartno. Množica preprostih in omikanih ljudi se zgrinja od vseh strani. Bil je ponedeljek, krasen jesenski dan. Prišlo je tudi 19 duhovnikov sobratov od blizu in daleč. Ker je pokojnik umrl brez pisanega testamenta, pač pa je duhovnikom in svoji postrežnici še v življenju izrazil, naj dobi za njim vsak duhovnik, ki pride na pogreb, 10 kren, na-

pravil je v tem smislu g. dekan račun in ga poslal v c. kr. sodnijo v Litijo. Za ta račun ni vedel nihče pod solncem kot g. dekan in c. kr. sodnija v Litiji. Toda glejte čudo! Cez par dni že prinese „Narod“ račun in rjove, kako bodo duhovniki rajnega odri, ti črni lenuhi! Odkod je „Narod“ zvedel za podrobnosti iz računa, če ne iz c. kr. litijske sodnije?! In to najbrže po kakem pisarju, ki je tudi strasten pisar za „Narod“. In cesarska sodnija ne sme biti mesto, od koder bi „Narod“ dobival skrivnosti. Zato odločno ugovarjamo temu početju, in pozivljamo slavno vlado, naj najstrožje preišče, kdo je temu kriv. To naj se strego kaznuje in odstrani, če ne bomo izgubili vero v nepristranost in tajnost c. kr. uradov!!

Maroški sultan.

d **Trebeljevo**. Dne 26. februarja je bil v občini Trebeljevo že v petič izvoljen za župana Jožef Gale, posestnik iz Ravnega brda, in sicer enoglasno. Branil se je sicer vendar bi bila velika škoda za občino, ako bi ne bil. On je veren mož, kremenit značaj, odločen pristaš naše stranke in uživa zaupanje in spoštovanje pri ljudeh. Za svetovalce so bili izvoljeni: Janez Rojč iz Volavelj, Anton Marolt iz Vnanjarjev in Ignacij Mandelj iz Stangarskih Poljan. Vsi so vrli in značajni možje.

d **Litija**. „Slevenec“ je poročal, da so v noči 26. februarja ukradli neznan tatevi

gospodarju Antonu Koprivnikarju v Litiji kravo iz bleva, vredne 260 kron. A dobili so je drugi dan v sosednji vasi na Bregu. Zajo se zdi, da se jo iz norčije najbrže odgnale pustne šeme. — Predilnica Schwarz in Zublin zopet po oglasih v listih vabi delavke v predilnico kakor je vabila lani. Mi nimamo namena komu odjedati delavcev, a delžni sme pojasniti dejanske razmere, da ne bo kdo rsočaran kakor lani, če bo stopil v delo pri tovarni. Lanski oglas je pravil, da zaslužijo delavke po 25 kron na teden. a to je bil menda čudež. Letos se po nižjeji in trdijo do 16 kron, a tudi to je le izjema. Delavke poprečno zaslužijo od 40 do 70 krajcarjev na dan in s tem se morajo živeti. A to bi še bilo, če bi se z delavstvom ne postopalo tako kruto. Za najmanjšo reč se kaznuje in če je le kosec pavole na tleh že je delavka prikrajšana pri delu. Če zamudi le par minut, že se ji odtegne 10 krajcarjev od ogromne celodnevne plače — 40 krajcarjev. To so razmere, ki vpijejo v nebo. — Nadzorniki se pač dobro plačani, zato pa tudi trde postopajo z delavkami in so domalega vsi tujci. Te razmere pač ne bodo vabile. (Da ne bo nespozumljenja, pripomnimo, da tega ni pisal g. Oroslav Bric).

d St. Lambert. Prava ljudska posejilnica je začela poslovati pri nas dne 4. marca. Tudi težko blagajno že imamo. Še težja pa bo, če bo dosti denarja v nji.

Notranjske novice.

n Iz Senožeč, 1. marca. V nedeljo, 25. svečana se je vršila v veliki grajski dvorani gledališka predstava „L u r d s k a p a s t i r i c a“, ki je uspela nad vse pričakovanje.

Udeležba je bila ogromna, ker je bila dvorana popolnoma zasedena. Mlade igralke so pogodile svoje vloge prav dobro, zlasti zasluži priznanje Bernardka, potem grofinja in obe hčeri.

Naš plemeniti župan je napel vse moči in ves svoj vpliv, da bi to igro preprečil, a hvala igralkam in tudi njih staršem, da je županu ta nakana izpodletela!

Kakor rečeno, je uzornil naš župan teroriziral diletantke, kakor tudi njih starše. Deloma se mu je to posrečilo, a dve, ki sta odstopili, so takoj drugi moči nadomestili. Župan je letal sam od hiše do hiše in starše nagovarjal, naj svojim hčeram nikar igrati ne dovolijo; zlasti si je prizadeval odvrniti dekleta, ki so imele v rokah glavne vloge. Oče Metož se mu je udal. Saj ni čuda, ker se mu oče župan rekli: „Plačaj me, pa stori potem, kar hočeš!“ Zlasti se je trdno držal oče Bernardke. Župan mu je grozil, ako hčerki tega ne prepove, da ne boče zanj v tovarni dela, a pameten mož mu je pokazal jopič, ki je pri vsem delu le strgan. Temu poslednjemu je oče župan tudi 50 gld. ponujal, a vse zaman.

Odločno se je spraval tudi nad očeta deklice, ki je igrala grofinjo, in ta, ker je mehak, se mu je udal, toda vsa čast njegovi hčerki, ki je bila bolj pogumna. Tako se je županu tudi ta poizkus izjalovil. Tudi z najetimi in opitimi fanti so igralke strašili, in le gotovi previdnosti se imajo leti zahvaliti, da niso prišli v veliko zadrego in v protislovje s kazenskim paragrafom.

Pomagača pri tem je imel naš župan v osebi obilega Franceljna. Le ta je pritiskal na svoje dolžnike, zlasti na Zavita, ki mu je v brk povedal, kar je dolžan, da mu bo že plačal, nakar se je Franci z dolgim nosom vrnil preko Kala. — Tudi Franceljnov kolega Tonče si je veliko prizadeval ter ljudi odvrčal, naj nikar ne hodijo gledat „komečije pod loncem“. In taki, ki ljudi odvrčajo od lepe umetnosti, naj veljajo za odlične trgovce? Skorca od Giovanina si je tudi jezik brusila in je neki bolni ženi frakelj žganja ponujala, naj hčerka odstopi; seveda jo je morala pobrisati. Neka ženica se je ustrašila svojega Zvonkota, s katerim hočemo na tem mestu enkrat obravnati.

Kaj pa naš „tajnik“, ali naj ta pri vsem tem roke križem drži? O kaj še! Ona je hotela izrabiti svojo uradno moč ter je v pisarno klicala starše igralk, jih rotila in žugala naj tega ne dovolijo, ter ukazala naj se nihče te predstave ne udeleži. — Ker pa vemo, da „tajnik“ v ženskem krilu ni še nikdar kake igre videl, ga tem potem v nedeljo k reprizi povabimo.

„Narodovo“ skrupucalo kvasi tudi o „mногоzasluženem in čislanjem“ g. županu. Kde mu bo to verjel? Naj dopisnik le v Postojni in v Bežani na 12. vsakega meseca o tem poizveduje! Da županova oblast v Senožečah gine, je tudi njemu samemu dobro znano, in o tem se je pretekli teden sam prepričal, zato tak strah. — Ali si g. župan res domišlja, da so dobri Senožečani pozabili na glasoviti reservoir pri Kalu, ki je uboge ljudi brez robe stal preko 6000 K, in ki so ga potem na Razdrto za bornih 400 kronic prodali? — V nedeljo 11. marca bo v Senožečah politični shod v Gradu. Poročata dr. Krek in dr. Lampe. Udeležite se ga v obilnem številu.

n Z Vrhnike. Kdo bi mislil, da ima naš pismoñoša za stranske vasi tako agitatorično žilo! Jako skrbno in pridno je pobiral glasovnice pri zadnjih volitvah v trgovsko in obrtno zbornico. Saj ni nič na tem, tako je govoril, meni je naročeno, podpišite in izročite takoj nazaj, da oddamo na pravo mesto. Pri tem bom zaslužil par krenic. Desti jih sicer ni dobil, a par jih je pak preslepil. Vprašamo le: Ali sme pismoñoša kaj takega počenjati in v svojo uradno službo mešati liberalno politiko? — Samo enkrat naj se še to zgodi, in se obrnemo na poštno direkcijo. Na vsak način pa poznamo moža za prihodnjič in takrat mu pokažimo vrata — Kandidate slovenske ljudske stranke so volile vse poštene gostilne in le par „šnopsarij“ ne. Se vsaj poznamo.

n Žilče pri sv. Vidu. Tukajšnji občinski odbor je v seji 17. februarja leta 1906. sklenil najodločnejši protest proti na-

meravanemu napadu na zakrament sv. zakona.

n Najmlajši organist na Kranjskem je menda v župniji sv. Vida nad Cerkevnicco 14letni Jožef Tekavc. Na praznik sv. Valentin je igral v prvič latinsko mašo.

Iz vipavske doline.

n Na Colu pri Vipavi sme pokopali dne 23. februarja mladeniča Antona Jerančič, našega najboljšega tamburaša. Umrl je po kratki mučni bolezni. Pokojnik je bil blag, skromen in zelo ponižen mladenič. Zato je bil pa tudi, odkar sta se pri nas zasnova kat. izobraževalno društvo in pa tamburaški zbor, dika ebema. Bil pa je tudi kot priden in pokoren sin največje veselje svojim starišem. Vsi društveniki, zlasti pa tamburaši sme bridko občalevali izgube tako vrliga tovariša. Vkljub zelo slabemu vremenu se je vendar veliko število društvenikov udeležilo sprevoda. Društveni pevski zbor pa mu je v cerkvi, kakor tudi na grobu zapel dve žalostinki v slovo. Vrli mladenič je prejel gotovo že lepo plačilo za svoje lepo življenje; ljubi Bog pa potolaži njegove zelo žalostne stariše, društvu pa naj nakloni še mnoge takih društvenikov. — Naše izobraževalno društvo se še dokaj živahno razvija. Vprizorilo je že več podučnih predstav s tamburanjem in petjem; vsaka slednja je bila od prejšnje mnogoštevilno obiskana, kar priča, da se ljudstvo zanima za izobrazbo. Prav tako! Na občnem zboru dne 11. februarja se je ukrenilo mnogo dobrega. V najkrajšem času se zasnjuje lepa knjižnica ter se skrbi nov gledališki oder. — Naši Sanaborci imajo še veliko prav dobrega in zanesljivo naravnega vina, katerega bi radi predali. Vino je zlasti za poletni čas med vsemi vipavskimi vini pripoznano kot najboljšo. A vkljub temu ni drago. Dobi se hektoliter od 28 kron naprej. Vinski kupci in trgovci, ki želite v poletnem času dobre kaplje, pridite v Sanabor in pokusite, gotovo boste kupili, ugajalo vam bo in prišli boste radi vsako leto zopet. — Gospod Andrej Rovnan, lesni trgovec, si je omislil v zadnjem času dokaj veliko lesno žago na bencin z osmimi žagami, kar bode pa še s časom povečal. Podjetju želimo mnoge uspeha; saj če bo podjetje dobro uspelo, bo rastle tudi blagostanje cele občine, ker bodo ljudje toliko več zaslužili, pa tudi cena lesu se bo zvišala. Te bi bile toraj novice s Cola, o priliki se zopet kaj oglasimo.

n Na Ustji čudno gopedarijo. Štedilnik, katerega je napravila občina v župnišču je stal 236 kron. Prejšnji oče župan je pa izkazal kot strošek za štedilnik celih 526 kron, kam pa je šlo onih +290 kron,

tega niti bogovi ne vedo. Novi župan Nace Štibil pa ima okoli devet služb ali šarž, zato ni čuda, da nima časa popraviti župnišča in trdi, naj ga popravi cerkev, češ: župnišče je cerkvene. Ubogi sv. Just, gotovo se boš začel kmalu kesati, da si prevzel patronstvo uške cerkve, ko boš moral začeti popravljati celo — farovže. O novem uškem županu se tudi pripoveduje, da ne zna delati ubožnih listov; občinski sluga pa da ne zna brati niti oklicev in razglasov. Kaj je res Ustje na Turškem in ne več pri Vipavi?

n **Gostilničar Bajec na Platinini** ni hotel podpisati protestne pole zoper razdružitev zakona. Kaj se je morda Bajec že naveličal svoje drage ženke? Saj je vendar tako ljubezniva in sladka!

n **Na Slapu** se obhaja god sv. Matija, farnega patrona, popolnoma kot kak zapovedan praznik. Nihče nič ne dela in služba božja je dopolne in popoldne. Letos so pa na dan sv. Matija na splošno ogorčenje cele fare vozili Hrovatinovi hlapci iz Vipave skozi Slap gnoj in kričali zlasti mimo cerkve kakor jesiharji. Od tako finega gospoda, kot je Hrovatin, vipavski župan, bi pa pač bili pričakovali malo več — takta in uljudnosti, da ne rečemo druge, osrejšje besede.

Štajerske novice.

š **V Gradcu** je umrl predsednik nadsodišča grof Gleispach, ki je bil nam Slovincem skrajno neprijazen.

š **Zgodovinsko znameniti grad** v Spod. Rajhenburgu je kupil g. Sartory iz Gradca. V gradu bo napravil sladkorno tovarno.

Konec pretepača. Na pustno nedeljo je bila v neki gostilni v Marenbergu plesna zabava. Pretepač Golob je hodil celo popoldne okrog z odprtim nožem in grozil. Zvečer se hotel zopet tepsti, a krčmar ga je postavil na hladno in zaprl za njim vrata. Kmalu prihitel nek deček v sobo z novico, da leži pred hišo mrtev človek. Gestje so planili vanj in našli pretepača Goloba mrtvega. Imel je globoko rano, prizadejano z nožem. Kakoršno življenje, taka smrt.

š **V Hrastniku** hudo razsaja nevarna bolezen legar.

š **V Mariboru** je bil shod zaupnih katoliških mož, ki so obsodili strastno gonjo brezverskih strank proti katoliškim naukom o nerazdružljivosti sv. zakona in izrekli ogorčenje proti društvu „Svobodna šola“ in onim učiteljem, ki delajo za to framazensko društvo.

š **Shod županov in svetovavcev slovenjegraškega okraja** se je vršil v nedeljo v „Narodnem Domu“ v Slovenjem Gradcu.

š **Ponesrečeni delavec.** Delavcu Stojniku je padel pri Brežicah klobuk v Savo. Hotel ga je vjeti, a padel sam v vodo, ki ga je takoj odnesla dalje. Brodar hiti s čolnom iskat ga, a mesto njega potegne na istem prestoru, kjer je Stojnik izginil okrajnega glavarja Oreška s Krškega.

š **Življenje je rešil** voznik Ant. Vidmar 9letni deklici. Peljal se je ob Savinji. Na ledu so se igrali otroci. Naenkrat se začuje upitje. Led se je udrl in deklica Kresnik izgine pod ledom. Vidmar je skočil v vodo in v vodi stoječ do prsi izvlekel deklico, ki je bila že na pol mrtva.

Koroške novice.

k **Katoliško politično in gospodarsko društvo za slovence** je priredilo pretečeno nedeljo med koroškimi Slovenci 12 shodov. Na teh shodih je v obilnem številu zbrano ljudstvo izražalo ogorčenje proti volilni spremembi na Koroškem, kjer dobe Slovenci le enega poslanca mesto treh, dasi je samo po vladnih izkazih nad 90.000 Slovencev na Koroškem, v resnici jih je mnogo več.

k **V Velikovcu** se je naselil narodnjak g. Homan s Kranjskega. Otvoril bo trgovino z mešanim blagom in gostilno na trgu „Pri Tigru“. Potreba po slovenskem trgovcu je tu res velika. Svoji k svojim!

k **V Spodnjem Dravogradu** so nedavno zborovali socialni demokratje, ki so povesod enaki. Da so nasprotniki vere se pokazali tudi na tem shodu.

k **Socialni kurz** namerava sklicati v Celovcu katoliško politično društvo. Kurz bo trajal, če se zgledi zanj dovolj udeležencev saj 50, šest dni. Gotovo bo rodil mnogo dobrih sadov. Kdor se ga želi udeležiti, naj se v teku 8 dni oglasi pri omenjenem društvu, ki ga sklicuje.

k **Iz Borovelj** je prestavljen davčni kontrolor Slovenec g. Žvan v nemški trg Zgornja Bela. Mesto njega so poslali v Borovlje zagrizenega Nemca.

Primorske novice.

pr **Od avstrijsko-laške meje.** Razmerje med Avstrijo in Laško je vedno bolj napeto. Na obeh mejah se postavlja vedno več vojakov. Sedaj se poroča, da

bodo v najkrajšem času premeščeni en italijanski infanterijski polk iz Benetk v Saticile tik avstrijske meje.

pr **Moten pogreb.** Iz Reke poročajo, da niso pustili delavci župniku spremiti trupla pri zadnjih nemirih ranjenega in v bolnici umrlega delavca Kobeksa. Spreveda se je udeležilo 12.000 delavcev. Po vseh tovarnah je bilo tačas delo ustavljeno.

pr **Iz Pulja** se poroča: Avstrijska mornarica bo imela letos v navzočnosti cesarjevi velike vaje ob vsej naši obali jadranskega morja. Pri Pulju se bodo vršile veliki izkrcevalni manevri s sodelovanjem armade in mornarice. — Ali se bližamo vojski?

pr **V Trstu** se bodo vršile ta mesec volitve za deželni zbor, ki je obenem tudi tržaški občinski svet. Četrty razred voli 12. in 13. marca od 8. zjutraj do 4. popoldne; III. razred voli 15. in 16. t. m. ob istih urah; II. razred voli 20. marca od 10. dop. do 2. pop.; I. razred pa 21. marca od 10. dop. do 2. pop. V vsakem volivnem razredu volijo 12 kandidatov. Volitve v šestih okoličanskih volivnih razredih so razpisane na 22. marca od 8. do 12. dop. Vsak okoličanski okraj voli po enega poslanca. Upati je, da se bodo Slovenci kar najobilnejše udeležili teh volitev.

pr **Upravo tržaškega Lloydja** bodo menja kljub vsem ugovorom Lahov premestili iz Trsta na Dunaj. To bi bile tudi najumestnejše.

pr **Nesreče v puljskem arzenalu.** Na bojni ladiji „Elizabeta“ je padel iz zapovedovalnega mostu mornar Pucher tako nesrečno, da je bil na mestu mrtev. — Vojno ladijo „Nadvojvoda Karol“ so privezali k bregu tako trdno, da je ena izmed vrvi počila in odrezala vojaku Tročunogo, a drugemu na roki prste.

Iz raznih krajev.

Ameriške novice. Umrl je v Čikagi za jetiko 45letni Janez Hednik, doma od Sv. Križa na Dolenjskem; v Lepovinu je umrl Franc Bivo, doma iz Št. Vida na Dolenjskem; v Evetbethu se je ponesrečil v rudniku Fr. Klun, doma iz Sajeveca pri Ribnici. — V Pittsburgu je nagloma umrl Ivan Krašovec, doma iz Božakovega pri Metliki. — Henrik Hummer, mlad Slovenec je rešil življenje treh otrok v Clevelandu, ko bi jih bil sicer zadušil plin. Dva, ki sta bila že nezavestna, je odnesel na zrak, kje sta se pa zopet zavedla.

Drobtine.

V Čikagi so usmrtili Ivana Hecha, ki je poročil 20 žensk in potem vse pomiril. Ostal je do zadnjega trenutka popolnoma hladnokrven in se norčeval iz vseh navzočih.

Posebna nesreča je zadela mesto Edinburg. Razmnožile se je namreč po mestu na milijone bolh, ki so jako podobne navadnim belham, samo da so bele. Bolhe plavajo v vodi in ekužujejo prebivalstvo z vročinske boleznijo in mrzlico. Do sedaj še nimajo zoper nje nobenega pomočka.

Bivša srbska kraljica Natalija, ki je pred več leti postala jako zgledna katoličanka, se je nedavno osebno udeležila demonstracij proti vladnemu inventiranju v pariških cerkvah. Nekateri francoski časopisi prinašajo slike, na katerih se jasno vidi demonstruiočo kraljico.

Srečen otok. Že stoletja obstoji ta otok, a dosedaj še ni nikdo vedel zanj. Ta otok leži v Islandiji. Tam ni nobenih davkov, nikakih uradnikov, nobena gospode, četudi spada otok po imenu pod angleško kraljestvo. V resnici pripada otok enemu samemu posestniku, ki ni od nikogar edvisen in lepo v miru živi. — Škoda, da je same en otok tako srečen.

Vas bo izginila. Dandanes hiti mladina z dežele v mesta iskat si službe. Posledica temu izseljevanju je, da vedno bolj primanjkuje delavskih moči na deželi. Francoski listi pripovedujejo, da bo za to boleznijo (izseljevanje ljudstva v mesto) kmalu izginila mala občina Etanche, ki leži v Vegezih. L. 1886 samo še 56, v tem letu je ostalo pa le toliko ljudi, da niso mogli več izveliti občinskega odbora, ki šteje 10 odbernikov.

Fonograf pripomoček za reklamo. V Nemčiji so začeli rabiti fonografe za reklamo. Pri uhođu v trgovino je nastavljen fonograf, iz katerega se čuje, kake dobro blage predajajo v tisti trgovini.

Očetu izkopal oko. V Miškeľcu je izkopal agent Valentin Ilés v nekemu prepiru svojemu očetu oko. Policija je komaj zabranila, da ni razjarjeno ljudstvo nad zločincem izvršilo linčanja.

V inomostu je napravilo nekaj bogoslovcev izlet na planine. Tam jih je podsula velika snežna lavina. Od sedmih bogoslovcev se samo eden ni rešil.

Rudeča rakev. V Bergi je umrla pretečeni teden vdova, ki je imela edinega sina, ki je pa zašel med socialne demokrate. Da bi pokazal svetu, kaj da je, je dal rakev, v katere so imeli položiti mrtve mater, rudeče pobarvati. Ker pa duhovnik ni hotel iti pred tako rakvijo, so jo potem v naglici s črno barvo pobarvali.

V pijanosti izginil. Nek mož bivajoč v bližini Kranja se je prav pošteno napil v neki gostilni. Vrhutega se je v gostilni še izposodil 100 K, toda ni jih prinesel domov, ker jih je izgubil. Če bi ta mož vse našel, kar so že pijanci izgubili bi lahko napravil zanimivo razstavo klobukov, dežnikov, bankovcev in telarjev. In če bi mu vse pokazali, kar so v pijanosti pijanci dobili, tedaj bi videl poln muzej zlomljenih rok krvavih nosov, raznobarnih mačkov itd.

Pogreb psa. Mnogi bogati Amerikanci, ki ne vedo od dolgega časa kaj začeti imajo posebne veselje nad lepimi psi, katerim ne odrečejo ničesar. Ne davno je daroval nek ameriški milijonar svojega psa, za katerega je dal več tisoč dolarjev, kot poročno darilo hčerki ameriškega predsednika Roosvelta. Toda to bi še ne bilo nič posebnega. Zgražati se pa mora človek, ako je bral ameriški list „Herald“, ki je prinesel to le brzozavno poročilo: Časopisi v Indianapolisu prinašajo mrtvaško naznanilo, v katerem gospa Jarrels svojim znancem poroča žalostno novice, da je poginil njen pes. — Imenovana gospa je poklicala k sebi oskrbnika pogrebov, mu naročila naj napravi dragoceno s svilo prevlečeno rakev in potem je povabila svoje znance in prijatelje k pogrebu. Pred pokopom je imela žalni govor na mrtvega psa lastnica njegova, in še nekaj drugih navzočih je govorilo. Toda gospa Jarrels je bila prevelike žalosti tako potrta, da so morali pogreb pesov odložiti na prihodnji dan. Velike kočij je spremljalo pasjo rakev. Keliko časa, da je obupana pasja mati žalovala za psom tega imenovani list „Herald“ ne pove. — Kaj takega se more dogediti edino v Ameriki.

Kadar se ti noge poté, vzemi in stelci droene hrastove skorje, ali pa še bolje šišek; posipaj s tem prahom nogovnice vsak drugi ali tretji dan, in noge se ti ne bode nič potile.

Ako si nogo ali roko izpahneš, pošlji takoj po zdravnika; med tem devaj mrzle obkladke na bolno mesto ter se prav nič ne giblji.

Zoper kašelj je prav dobre domače zdravilo to-le: Nakaplji si loja na papir in si ga deni na prsi. Kmalu ti bo odleglo. Često pomaga tudi na debele stolčeni oves, ki se v vodi skuha in popije.

Narodno gospodarstvo.

Največja mlekarna v Avstriji je dunsajska zadružna mlekarna. Lansko leto je prejela od svojih zadružnikov nič manj kot 18.910.428 litrov mleka. Meseca maja je na jeden dan dobila 58.480

litrov mleka. To mleko se je prodajalo na Dunaju v 120 prodajalnicah. Zadržniki dobe za en liter mleka okrog 18 vinarjev. Plačuje se ga po tolščobi. Bolj ko je mleko telsto, dražje se jim plača. Pri mlekarni je po vseh prodajalnicah v službi nič manj kot 500 oseb. Za prevaževanje mleka imajo 93 voz, 148 konj in 107 ročnih vozičkov. Vse naprave in zidave so stale čez 2 milijona kron.

Kam gre stari kruh? Po pekarnah in veđjih gostilnah ostane dostikrat veliko kruha, ki ni več za ljudi. Tak kruh pokupi posebni trgovci. Kruh se posuši in razprodaja kot izvrstno mečno krmilo za prašiče. Posušen kruh se ali zdrebi v moko, ali se pa v vodi razmeči in da prašičem, ki se po njem hitro debele. Tudi teleta pitaje s takim kruhom.

Koliko tehta kubični meter sena? Važno je vedeti za živinorejca, koliko ima še sena na svojem hlevu. Sicer ne mere vedeti, ali bode zadostovalo do tedaj, ko se začne redna paša, ali ne. Premeriti je treba kup sena, koliko je dolg, koliko širok, koliko visok. Ako se ta števila med seboj pomnože, dobimo vsebino v kubičnih metrih. Po natančnih poizkušnjah pa tehta kubični meter dobre stlačenega sena 70 kg. Vzemimo zgled. Živinorejec bi imel še sedaj kup sena dolg 4 in pol metra širok, dva in pol metra in visok tri in pol metra. Ta kup ima torej vsebine 39 kubičnih metrov in 375 kubičnih decimetrov. Tehta pa to seno 27 q in 56 kg.

Koliko tehta 1 kub. meter? 1 kubični meter ledu teha 910 kg., ravno toliko velik kos železa bi tehtal 7500 kg., takšen kos hrastovega lesa 800 kg., ilovice 1600 kg., pšenice 750 kg., rži 650 kg., meke 1509 kg., krompirja 730 kg., šote 550 kg., cementa 2900 kg., opeke 1600 kg., malte 1680 kg.

Preiskovanje mleka na maščobo na kmetijsko-kemičnem preskuševališču za Kranjsko v Ljubljani.

Kravje mleko je poleg mesa najvažnejše in najbolj razširjeno animalske živilo. Vsled svoje nizke cene in z ozirom na to, da ima v sebi vse hranilne snovi kakor so: beljakovine, tolšča, sladkor, r u d n i n s k e s o l i nadkriljuje vsa ostala človeška živila. V dosego večjega dobička pa se mleko čisto pači (samovoljno kvari), kar vpliva prav izdatno na njegove hranilne vrednosti. Zato je za vsakega neprecenljive vrednosti, da izve, kako mleko použiva; da li je torej polno vredno (polno mleko) ali malo vredno, oziroma popačeno mleko t j. mleko, ki je deloma posneto ali pa z vode stanjšano, oziroma zmes posnetega in polnega mleka.

Dobrote mleka je megeče s preiskovanjem določiti, zlasti pa s preizkušnjo na maščobo, ker več ke ima mleko maščobe, boljše je. S popačbo mleka pa se ne zniža le množina tolašče, ki je v njem, ampak tudi drugih zgoraj omenjenih hranilnih snovi.

Preiskovanje mleka na maščobo, oziroma presojevanje mlečne dobrote je največje važnosti in to ne le za konzumente, ampak tudi za mleko tržce, kmetovalce in zlasti za mlekarke zadruge.

Mleko tržec mora biti natanko poučen o vrednosti mleka, ki ga dobiva od proizvajalcev (producentov) bodisi naravnost od kmetovalcev ali pa od mlekarških zadrug, in ki ga razpečava potrošnikom da ne pride v nasprotje z zakonom glede ponarejevanja živil.

Prav tako mora poznati tudi kmetovalec dobrote mleka, ki mu ga dajejo krave v obče in pri različnem krmljenju. Iz povsem umljivih vzrokov pa je preiskovanje mleka od časa do časa na mestu zlasti tedaj, če pošilja kmetovalec mleko po poslilih svojim odjemalcem.

Največjeza pomena pa je preiskovanje mleka na maščobo za mlekarške zadruge in sicer zlasti tedaj, če se mleko ne plačuje po litrib, ampak po množini maščobe, kar naj bi izkušale mlekarške zadruge splešno uvesti. V nekaterih zadrugah se preiskuje mleko na uslužbencih ali pa po zadrugnih predstojnikih; toda pomanjkanje strokovnega znanja in objektivnosti je bilo že čisto povod v zadrugi prepričani, katerim se je megeče izogniti edine le s tem, da izvede preiskovanje mleka v to poklican in objektivno presojevalni preiskovalni kemični zavod, ker nikdo ne more biti sodnik v svoji lastni zadevi.

Pripomniti pa je tudi, da se je preiskovanje mleka na maščobo za nižjeavstrijske mlekarške zadruge po c. kr. kemijsko-kemičnem preizkuševališču na Dunaju prav dobro obneslo.

Kemijsko-kemično preizkuševališče za Kranjsko v Ljubljani je dobro prevdario zgoraj navedene razloge ter se odločilo določiti maščobo mleka v obdnem interesu po jako znižanih cenah.

Določitev maščobe v mlečnem preizkusu stane za mlekarške zadruge, kmetovalce in zavode (bolnice), ki se obrežejo, da bodo poslali na leto vsaj 100 mlečnih preizkusov samo 20 vinarjev; za vsakega drugega pošiljavca pa 30 vinarjev od preizkusa.

S tem je dana vsakemu prilika, da se z najmanjšimi stroški prepriča o kakovosti mleka.

Za preiskovanje na maščobo zadostuje 30 do 50 kubičnih centimetrov mleka, ki se naj pošlje v mali, dobro očiščeni in z dehtnim mlekom izplaknjeni ter z novim problemom zamaškom zamašeni steklenici.

Pred odvzetjem preizkusa se mora vse mleko ene pošiljave dobro premešati.

Pri pošiljavi več vrst mleka treba je označiti posamezne steklenice s številkami 1, 2, 3 i. t. d.

Pri zunanjih pošiljativah mlečnih preizkusov se steklenica lahko zamota v malo

leseno puščico kot „vzorec brez vrednosti“.

O odvzetju mlečnih preizkusov v mlekarških zadrugah obstojajo posebni predpisi. Za spravo in pošiljanja preizkusov na preizkuševališče so se dali napraviti za zadruge posebni s ključavnicami preskrbljeni zabojčki, v katerih je prostora za 30 in tudi več preizkusov. Zabojčki se bodo oddajali mlekarškim zadrugam po lastni ceni.

Vsa pejasnila, zlasti pa navodila za praktično odvzetje mlečnih preizkusov v mlekarških zadrugah po predpisih daje radevoljno Kemijsko-kemično preizkuševališče za Kranjsko v Ljubljani (Salendrove ulice št. 3), kamor se je obratiti z vsemi tozadevnimi pošiljativami in vprašanji.

Ravnateljstvo kemijsko-kemičnega preizkuševališča za Kranjsko v Ljubljani.

Za smeh in kratek čas.

Posebno znamenje. Župan je napravil v poveljsko knjižico nekega fanta, ki je šel v Ameriko, tako-le popis njegove osebe: Lase in obrvi: črne—; oči: rujave—; čelo: navadno—; brada: okrogla—; posebna znamenja: svojemu ranjkemu očetu je čisto podoban.—

Le prijazno. Posestnik „komedije“: „Le notri, gospodič, le notri, prosim, le notri.“ — Čevljarček: „Tisto pa ne“ — Posestnik: „Smrkavec, glej, da se mi pobereš!“

Skupil jo je. Dijač: „Vi ste krčmar „pri „Levu“, ne res?“ — Krčmar: „Da.“ — Dijač: „Pravili so mi, da znate vsakemu prav surovo in grobo „nazaj“ povedati; sedaj pa nič tega ne opazim.“ — Krčmar: „Butec, misliš da imam toliko časa, da moram vsakemu oslu nekaj povedati.“

Pri sodnijih. Sodnik: „Zatoženi ste, da ste s tem možem prav grdo ravnali.“ — Zatoženec: „Da! Toda prosim, da navedem nekaj v svoj zagovor. Moža sem trikrat prav prijazno nagovoril, pa mi še prikimal ni.“ — Sodnik: „Mož je vendar gluhošem.“ Zatoženec: „Zakaj pa ni tega takoj povedal?“

Kmalu zadovoljen. Bolnik (ozdravljen dolge in nevarne bolezni): „Veliko ste se trudili, gospod doktor; dolgujem vam svoje življenje.“ — Zdravnik: „To je preveč; pl-čali boste 80 kron za dvajset obiskov, pa je vse poravnano.“

Besedni uganki.

I.

Zunaj je na mrazu ležal, skoro ie bil zmrazil že; hotel sem ga s sabo vzeti, da v sobi moji greje se. Toda zginil je naenkrat, videl nisem ga nič več, kot sladkor se je raztopil, jaz pa šel za peč sem leč.

II.

Če z „s“ beseda se začenja pomenia naš domači sad, ki marsikdo ga vživa rad. Če boš pa z „o“ začel besedo, pa sad dobil boš, ki zori, kjer južno se nebo žari.

Rešitev besednih ugank v 8. številki:

I. Sela—Selca. II. Soba—Sodba.

Nagrado je dobil:

Luka Pavlič, posestnik v Spodnjem Brniku p. Cerklje pri Kranju.

Opozarjamo na današnji oglas glede prodaje dveh hiš v Kranju.

Pravo ljudsko domače sredstvo, ki ga mnogo redbin rabi iz lekarne B. FRAGNERJA, c. kr. dvornega založnika v Pragi, slovi že nad 50 let kot preizkušeno domače zdravilo, olajšuje bolečine, prepreči unetje in pospešuje celjenje, vsled česar se je razširilo že po celi monarhiji in ga imajo v zalogi vse lekarne. To je pač najboljši dokaz za njegovo izborno učinkovanje. To mazilo ne izgubi tudi če ga leta in leta hranimo nič na učinku, in bi ga vsled tega ne smelo manjkati v nobeni hiši. 431 D b 7-4

Loterijske srečke.

Dunaj, 24. februarja	12	52	76	89	45
Gradec, 24. februarja	72	90	10	1	53
Trst, 28. februarja	27	72	68	15	77
Linc, 28. februarja	45	3	42	87	72

Kdor želi kakos in šokolado, temu boči priporočen:

Ivana Heffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj tolaše v sebi, je torej najlaše prebaven, na preveroda nikoli zaprtosti in je ob najboljšem okusu izredno poceni.

Fristen samo s imenom
Ivan Heff
in s levo varstveno znamko.

Zavoji po 1/4 kg 90 vinarjev
1/2 „ 50 „

Dobiva se posod.

Pozor! Na prostovoljni dražbi se bodo začelom aprila t. l. s 5%, vadijem pod ugodnimi pogoji na večletno plačilo prodali 2 hiši na najbolj pametnem trgu v KRANJU, v katerih je 70 letna firma za trgovino s špecerij-kim blagom, žganjem ter žitom, brez konkurza. Hiša je še 7 let davka prosta, ima koncesijo za kavarno s popolno opravo, elektr. razsvetljavo itd. Mesto šteje 2464, glavarstvo pa 53.073 prebivalcev. V mestu sta le dva odvetnika, dva zdravnika in le eno lekarno. Naslov prodajalca pove upravnistvo. 397 D 1

Želodčne bolezni

so pogosto posledica zanemarjenega motenja prebavljanja, ki nastopa ponajveč kot pomanjkanje slasti, zagatenje telesa, gorečica, napačenje, slabosti, slab okus, glavobol itd. in se nemalokdaj izcimijo iz tega hude motilive zdravja, če ne preprečimo tega o pravem času.

Kot izvrstno sredstvo proti vsem nastankom pokvarjenega želodca so se že več desetletij kot Marijalske kapljice splošno znane in priljubljene

Bradyjeve želodčne kapljice

izvrstno obnašale kot tek zbujejoče, želodce krepeče in lahko odvajajo sredstvo. Steklenica z navodilom vred stane 80 vln. dvojnatna steklenica K 1-40.

Pri nakupu v lekarnah zahtevajte izrecno Bradyjeve želodčne kapljice in si ne dajte viliti drugih. Pazite na zavoj v rdečih zlatoplnih škatlicah z Marijino s. Brady podobo kot zaščitno znamko in s podpisom

Centralna zaloga C. Bradyjeva lekarna na Dunaju, l., Fieischmarkt Nr. 1387 razpošilja po povzetju ali če se pošlje denar naprej za K 5— šest malih ali K 450-tri velike steklenice franco brez daljnih stroškov.

2211 D 12—8

Prilagodna številka „DOMOLJUBA“ izide dne 15. marca 1906.

Na Bohinjski Bistrici na najbolj ugodnem prostoru vasi, odda takoj v najem

Kovačnica

z vsem orodjem lastnica

478 D 1-1

Frančiška Logar.

Vsi, ki nameravate omliliti si

šivalni stroj ali kolo

prosite se uljudno, da naročite najnovejši brezplačni in poštine prost cenik, ki obsega največjo izbero čudovito cenega in najboljšega blaga, pri

Lorencu Rebolj,
zaloga šivalnih strojev in koles v KRANJU.

485 D 20-1

250.000 visoko in nizko debelih sadnih dreves

jablan, hrušk, češpelj, bruskev, črešenj itd., komad od 50 vin. višje.

Olepašala in drevoredna drevesa

posebno lepi divji kostanji, okrog, akacije td., komad od 60 vin. dalje.

30 milijonov sadežev za mejo:

akacij, gledicij, belih bukev itd., 1000 kom. od 2 K naprej. 480 D 3-1

Ilustrov. cenike razpošilja na željo zastoj

grofa **Bathányi-ja grašč. oskrbnikštvo, Csendlak,** p. Frankocz pri Radgoni.

Usaka dama dobi pri meni z ročnim delom dober postranski zaslužek; delo se odda v vsak kraj. Prospekt z gotovimi vzorci proti 30 vin. v znamkah. **Regina Beck na Dunaju XX,** Brigitenauerlande 28. 481 D 6-1

Cunard Line.

Najprimernejša, najcenejša in dobra vožnja iz

Ljubljane v Ameriko.

Je in ostane preko Trsta z brzoparniki prve angleške parobrodne družbe „Cunard Line“ to je gotovo in se ne da vsiliti. Veliki moderno opravljeni snažni parniki te družbe odhajajo iz Trsta vsake 14 dni. Pouk in vozne liste daje oblasitveno potrjeni zastopnik **Andrej Odiassek,** dosluženi uradnik državnih železnic in hišni posestnik v Ljubljani. Slomškova ulica št. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega. Kdor želi več pojasnila, naj tu pisмено povpraša ali pa pride osebno v pisarno. Po kolodvorih in cestah nikdo ne čaka in tudi na druge sline načine nihče ne vabi. 2004 D 10

Postavno varovano. Vansko ponarejanje in ponatiskovanje kaznivo.

Edino pristen je Thierryjev
2630 D balzam 52-10

le z zeleno znamko „redovnica“.

Staroslovno neprekosno

proti slabemu prebavljanju, krčem v želodcu, koliki, kataru, pranim boleznim, influenci itd. itd.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnastih steklenic ali ena velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5- franko.

Thierryjevo centifolijsko maslo,
posred znano kot non plus ultra

proti vsem se tako staram ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.

Brošura s tisoči originalnih zahvalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah.

A. Šarabon v Ljubljani tik svetega Petra cerkve.

Trgovina s specerijskim blagom, moko, žganjem in deželnimi pridelki na drobno in debelo. Velika zaloga istrskega in laškega **brinja,** fig in sliv za žganjekuho. Ob času setve najboljše, zjamčeno zanesljivo kaljiva travna, žitna, deteljna in vrtna **semena.** Dobi se tudi klajno apno in redilni prašek za živino. Najnižje cene, poštna in točna postrežba.

479 26-1

Krepkega dečka

ki ima veselje do pekovske obrti sprejme pod jako ugodnimi pogoji v uk **Lovro Sušnik** v Škofji Loki 392 D 5-3 Nastop takoj.

„Slava Mariji“

ob tristoletnici **Marijine družbe** se še vedno dobi v „Katol. bukvarni“ v Ljubljani po 40 v. izvod.

Sprejmo se tako
2 ali 3 vajenci
za sodarsko obrt
pri g. **Avgustu Repič,**
Kolezijske ulice 18.
P. Ljubljana. 243 D
firana in stanovanje prosto.

Akademija Friedberg
pri Frankfurtu o. M.
politehn. zavod
za strojne, elektro- in
stavb. inženirje in arhi-
tekte. 10-3

„FLORIAN!“

Slovinci, pijte
rastlinski liker „Florian!“
Ta je najboljši in zares . . .
. pomaga.

Dobi se **edino pristen** od
Rastlinske destilacije „Florian“
134 D 5-4 v Ljubljani.

Streha prihodnosti.
Patentirana v 30 državah.

Trpeteljša in lahkejša
streha, kakor iz vsake
druge vrste strešnih opek
iz Ljubice. 2524 D 26-5

Cementna zarezna strešna opeka iz portland-cementa in peska

od preprostih do najfinejših po najnižjih cenah brez konkurence. Ilustrovani cenik pošlje se na zahtevo 2525 D 26 5 zastoj in franko.

Edini izdelovatelj za Kranjsko

Janko Traun

izdelovatelj cementnin, Glince pri Ljubljani.

Sirolin

Povečuje slast do jedi in teže telesa, odstranjuje kašelj, izmetavanje gnoja, nočno potenje.

2209 D 44-14

Priloga vsak dan pri
pljučnih boleznih, katarih, oslovskem
kašlju, škrofulozi, influenci
množestvilni profesorji in zdravniki.

Ker se ponujajo manj vredna ponarejanja, prosimo, zahtevajte vedno: Izvirni zavitek „Roche“.

F. Hoffmann — La Roche & Co.,
Basel (Švica).

Roche

Dobiva se z zdravniškim receptom po 4 K steklenica.

HERBĀBNY-jev podfosfornoksilil apneni-železni sirup.

Ta pred 36 leti vpeljani, od mnogo zdravnikov odobreni in priporočeni

prsnl sirup

je slez odstranjujoče in kašelj pomirjačo sredstvo. Ker ima v sebi grenke tvarine vpliva na dober tek in prebavanje in pospešuje reditev. To za tvorjenje krvi tako važno železo je v tem sirupu v lahko asimilirani obliki zastopano. Zelo koristno je za slabotne otroke, posebno za utrjevanje kosti, ker ima v sebi fosforovo apnenno sol.

Cena eni steklenici Herbābnyjevega apnenega železnega sirupa K 2-50, po pošti 40 h več za zaviljanje. 2307 D 14-8

Svarilo! Svarimo Vas pred snakim ali podobnim umenom razširjene, kar se tiče sestavi in učinka našega originalnega preparata, čisto različne ponaredbe našega že 36 let obstoječega fosfornoksilnega apneni-železnega sirupa, prosimo tedaj, vedno odločno zahtevati „Herbābnýjev apneni-železni sirup“ in na to paziti, da se bode zraven stoječa, oblastveno vknjižena varstvena znamka na steklenici nahajala. 2348 20-6

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatelj:

Dr. A. Hellmanns Apotheke „zur Barmherzigkeit“

Wien, VII; Kaiserstrasse 73-75.

Zaloga skoro v vseh lekarnah.

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani: M. Mardetschläger, I. Mayr, G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy; Beljak: L. Assmann, Jobst & Schneider; Brež: G. Elsässer dediti; Celje: M. Rauscher, O. Schwarzl & Co; Celovec: P. Birnbacher vdova, P. Hauser & I. Pichler, V. Hauser & R. pl. Hillinger, H. Gutt; Crnomelj: P. Haika; Reka; M. Mizzan, F. Prodram, G. Prodram, A. Schindler; Sovodnja: F. Kordon; Št. Vid: A. Reichel; Trbiž: I. Siegl; Trst: A. Filippi, E. pl. Leiterburg, P. Prendini dediti, T. Pigatti, Dr. J. Seravalle, A. Suttina, A. Siebich; Velikovec: I. Jobst; Volšperk: I. Huth.

Rane

vsake vrste se morajo skrbno varovati pred vsako nesnago,

ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvija v zelo hudo, težko ozdravljivo rano. Že 40 let se je izkazalo mešično visčno mazilo, tako imenovano **praško domače mazilo** kot zanesljivo sredstvo za obzeto. To zdravi rane čiste, olvaruje iste, olajšuje vnetje in bolečino, hladi in pospešuje zaceljenje.

— Razpošilja se vsak dan. —

1 pušica 70 vin. Proti predplačilu K 3-16 se pošljejo 4 pušice, ali K 4-90 6 pušic posebno prosto na vsako postajo avstro-ogrške monarhije.

Vsi deli embalaže imajo zakonito deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga
B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“
Praga, Malá strana; ogei Nerudove ul. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske, v Ljubljani so dobi pri gg. lekarnjih: G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Mardetschläger, J. Mayr.

431a 20-19

Prava Ciril in Metodova kavina primes
2450 D 26-5 katro priporočta

Prva jugoslovanska tovarna za kavine, surrogate v Ljubljani.

Reška papirnica Smith & Meynier

išče za takoj

8 mlinarjev (hollandermüller), **6 beljajev**, **4 kuharje**, **6 papirorezocev**, **2 strojnika pri strojih za papir.**

Samski delavci dobe prosto stanovanje. Oženjeni delavci dobe ali prosto stanovanje ali pa mesečni pavšal K 6.—.

Ponudbe, opremljene s spričevali naj se pošiljajo na **Smith & Meynier v Reki.** 491 4-1

„Amerika“.

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna za

Ameriko

v Ljubljani,
Kolodvorske ulice 41
(na dvorišču.) 118 D

26-4

„Amerika“.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Največji napredek nove dobe!

Neobhodno potreben v pralnici Neobhodno potreben je sloviti v kuhinji

Minlos

ov prašek za pranje

kateri en mož se ga oprijemljejo milijoni

Pristen le s to varstv. znamko.

Dobiva se v vseh drogerijah, trgovinah s kolonialnim blagom, lekarnah in trgovinah z milom.

Na debelo pri L. Minlosu na Dunaju, I. Möikerbastei 3. 39 D 24-9

Kraljestvo Saliko
Technikum Hainlehen
Strojni in elektro-inženjerji, tehnik in poslovodje. Novodobni laborat. Prosp. zast. Učne tovar. delavnice.

1521 D 6-6

Suhe jedilne gobe

(Ia. gosp. gobe) kupuje v vsaki množini v vrečah po 20 — 25 kg. **A. Šmyra**, Dunaj 17, Elterleinplatz 7. 1334 D 20-17

Begonije 3 letne čebuljice z velikimi cvetkami v 7 gl. barvah in sto senčnatimi barvami po 20 vin. liste s koda, stimi velikimi cvetkami do 16 cm. premera, krasna novost po 40 vin. Polno cvetne, ki jih ni lahko ločiti od rože in kamelij, po 30 vin. lahre čebuljice, ki dajo le najlepše cvetke, najlepše izmed 100.000 odbranih, po 60 vin. — Komad po 60 vin. so tudi prijetno dišeče, bradaste z ruzičko ali belo sredino, hakeno rumene, lisate itd. Ako se vzame 50 čebuljic begonij ene vrste, dobi 50 % ceneje. — Moje begonije ne zahtevajo nobene posebne; prenašajo mraz, vročino, sonce, in senco, ljubijo vlago, a rasto tudi v suhem. Čebuljica da na stotine cvetov tekem leta. Dalje se dobe: Oloksinije, georgine, lilije, gladiole, kane, gale, imarnice, deteljice, konifere, 50 vrst zimskih, večletnih rastlin, 30 vrst kakti, mnogo novih vrst, vse za okna ali vrt, gotovo cveče. Izredno po ceni. — Neprekosljivo naglo delajoči rastlinski gnoj. Zahtevajte ilustr. cenik.

Josip Suza, Pottenstein
št. 19, Četko 239 D 5-5

O joji

Zadušil me bo ta hudi kašelj!

Proti kašlju, hripavosti in zlezi naglo in gotovo učinkujejo

Eggerjeve pastile

1996 za prsa. D 16
Izboreni okus imajo in ne motijo teka.
Škatljica 1 K in 2 K.
Škat. za poskus 50 v.
Dobivajo se v vseh avstrijskih lekarnah.

Hura!

Eggerjeve pastile so me naglo osvobodile.

Ceno Češko posteljno perje

5 kg novega skubljenega K 9-00, baljelega K 12-—; belega, jake meškega, skubljenega K 18-—; kron 24 — smečnobelega, meškega, skubljenega K 30-—; kron 36-—, Pašilja se franko proti povzetju. Tudi se zanesljivi ali naši vsami proti povzetju pošiljamo strokovno **Heredikt Sachsel, Lebes 159 p. Pizen na Češkem.** 51 7

Kašelj, katar, obolenja, bolečine v prsih, sleze, potenje, grgranje, so večkrat predznaki najnevarnejšega sovražnika našega zdravja, grozovite

tuberkuloze!

Zlo se mora zatreti v krali, in ako se je že vselilo, je treba tem večjega truda, da se je premaga in v to svrhu služi na angl. razstavi z zlato svetinjo in častno diplomu odlikovani, od mnogih zdravnikov priporočeni 315 D 40-2

Halapi-jev

TUBERIN

ki tuberkulozo v resnici premaga, odpravi kašelj, omiljuje bljuvanje krvi, razredčuje slez. — Kdor se hoče osvoboditi tega zla, ali se ga obraniti, naj rabi in naroči eno vzorčno stekl. za 3 K, ali eno veliko stekl. za K 5.—

Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko:

Lekar. „pri apostolu“ Budimpešta
Josefsring 64/48.

Proti revmi, protinu, trganju v udih, krču, ischias, boleznim na živcih, ni boljšega sredstva kot

Sapomenthol.

Dokaz: Rabi se na III. med. oddelku c. kr. splošne bolnice na Dunaju, stotine zdravniških priznanj, tisoč zahvalnih pisem ozdravljenih oseb. Cena lončku K 1.40, velik lonček K 5.—. Po povzetju razpošilja edini izdelovalec

lekarnar **Evgen Matula**

240 5-5 Radomysl 14 pri Tarnovu.

Pojasnilo.

Podpisane so zlobni jeriki o božiču lanskega leta obdolišili hudodelstva tatvine. Dne 17. januarja letos se je pa pred okr. sodiščem v Kranju dokazalo s pričami, da je bila omenjena ovadba popolnoma lažljiva in neutemeljena, vsled česar sem bil seveda pri sodišču popolnoma oproščen.

484

Peter Lombar v Bašlju, št. 15, pri Predvoru.

182 D 49-7

Klauerejev

„Triglav“

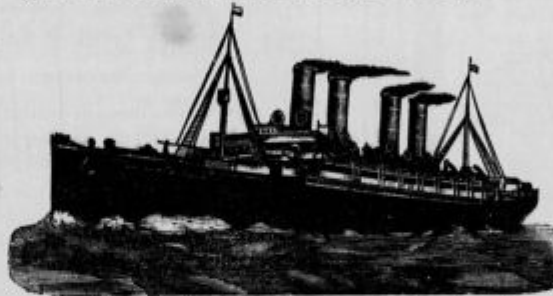
je najbolj zdrav izmed vseh likerjev.

Pravi in pristni Triglav izdeluje edinole

J. KLAUER, Ljubljana.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severnonemškega Lloyd“

iz **Bremena**
v **New-York**

s cesarskimi brzoparniki
Kaiser Wilhelm II.,
Kronprinz Wilhelm,
Kaiser Wilhelm der
Grosse.

— Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni. —

Natančen zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnice dobite v **Ljubljani edino-le** pri 1912 D 12-6

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tika-joča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko **Baltimore** in na vse ostale dele sveta, kakor Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Ljubljana

Pred Skofijo 3

Josip Kordin

Ljubljana

Pred Skofijo 3

priporoča

== svojo bogato zalogo vsakovrstnih zanesljivih semen ==

kakor: črne domače, lucerne in rudeče detelje, esparsete, velkanske rumene, rudeče in bele pese, in korenje za krmo. Raznih semen graha, vseh vrst trav: travnišnice, mešane za suho in mokro zemljo, najboljša krma za živino in konje, jesenska repa, vse vrste solate, kakor sploh vseh kuhinjskih zelišč in kmetijskih semen po nizkih cenah.

Poštnim potom izvršujejo se naročila točno in solidno.

167 D 26-6